

moravský senior[®]

Magazín pro poutavé čtení a volný čas... 10/2021

Příběh babičky – Zdeňka Bicanová, 90 let

Jak bylo v Karlově
s Moravským seniorem

Kam se vydat
během října

Babička roku
je ze Zábřehu

FGP TISKÁRNA

FGP®
STUDIO

S NÁMI MÁ TISK BUDOUCNOST

FGP studio

Táboritů 237/1, Olomouc 779 00

 objednavky@fgp.cz +420 585 119 110

www.fgp.cz

OBSAH

ROZHOVOR: ZDEŇKA BICANOVÁ

strany 4–5

ODPOČINKOVÝ POBYT V KARLOVĚ

strany 6–7

ANKETA

strana 18

ZDRAVOTNÍ RÁDCE

strana 29

KŘÍŽOVKA

strana 35

Milí čtenáři, tak si za pár dní zajdeme k volbám a pak zase budeme mít na chvíli klid. Nečekejte, že vám budu dávat návody, koho volit. Kolem sebe, koneckonců i v našem časopisu, máte spoustu příležitostí vybrat si toho, s kým sympatizujete a komu věříte a naopak rozlišit, kdo jen tlachá a nikdy pro vás nic kloudného neudělá. Radit vám, komu hodit lístek, bych považoval za urážku vašeho intelektu a rozlišovacích schopností. Jen jeden apel na vás mám, milí senioři: letošní volby rozhodnou vaše hlasy, protože jste nejsilnější a nejvíce ukázněnou voličskou skupinou. Tak to nepokazte a opravdu běžte volit. Děkuji všem.

Miloslav Kyjevský
vydavatel a šéfredaktor
Moravského seniora

Magazín Moravský senior finančně podpořili:

Statutární město Olomouc

Olomoucký kraj

MORAVSKÝ SENIOR® – magazín pro seniory Olomouckého kraje, www.moravskysenior.cz

Vydavatel: Moravský senior, z.s., Táboritů 237/1, Bělidla, 779 00 Olomouc, IČO: 03339769, Registrováno pod číslem MK ČR E 21702, vychází každý měsíc / Tisk: Miloslav Kyjevský – FGP studio, Táboritů 237/1, Bělidla, 779 00 Olomouc / Šéfredaktor: Miloslav Kyjevský, e-mail: redakce@moravskysenior.cz / Koordinátorka, distribuce, inzerce: Eva Nádvořníková, e-mail: office@moravskysenior.cz, tel.: 725 190 555

Korektury: Blanka Peřinová, e-mail: blanka.perinova@fgp.cz / Distribuci zajišťuje: Česká pošta, s.p., tel.: 800 104 410.

Náklad tohoto čísla je 26 000 ks. Datum vydání: 30. 9. 2021. Redakční uzávěrka příštího čísla: 17. 10. 2021. ZDARMA

ZDEŇKA BICANOVÁ: VE TŘETÍ TŘÍDĚ SI PRO MĚ PŘIŠLO GESTAPO

Zdeňka Bicanová (rozená Herodková), která v květnu oslavila 90. narozeniny, není žádnou známou osobností, ale za svůj život vykouzčila svým krejčovským uměním úsměv na tváři mnoha ženám, když jim ušila svatební nebo společenské šaty. V našem rozhovoru zavzpomínala hlavně na svůj život za války, ale prozradila nám i to, že vsedě tatínkovi za krkem vítala v Olomouci prezidenta Masaryka. I v 90 letech je paní Zdeňka elegantní dámou, kterou můžete potkat v centru města s manželem na kávě, ale nikdy bez klobouku.

Paní Bicanová, odkud pocházíte, jaké bylo Vaše dětství?

Narodila jsem se 24. května 1931, v Olomouci – Hejčíně, jsem nedělnítko. Štěstí jsem ale měla nejen na tu neděli, ale hlavně na úžasné rodiče. Narodila jsem se jako třetí dítě. První se narodil bratr Lojzík, ale ten po šesti týdnech zemřel, byl to pravděpodobně následek pádu maminky chvilku před porodem, kdy uklouzla na ledu. Rodiče byli nešťastní, ale brzy se narodila sestra a potom já. Maminka, to byla Češka jak poleno, tatínek byl z německé rodiny.

Jak to u Vás vypadalo za války, ve smíšené rodině?

No byl to problém. Maminka by nedovolila, abychom šly se sestrou do německé školy. Chodili jsme normálně do české školy, ale dodnes si vzpomínám, jak si pro mě ve třetí třídě přišli gestapáci. Ráno, než jsem šla do školy, si pro mě přišli domů. Nestihla jsem si dát ani snídani. Vedli mě po ulici a děvčata a chlapci, spolužáci, hleděli, co se to děje. Napřed mě odvedli na radnici, potom na oberlandrat (nejnižší typ úřadu německé okupační správy v Protektorátu Čechy a Morava – pozn. red.). Mluvili na mě německy a chtěli, abych šla do německé

školy. Já jsem se domluvila německy dobře. Maminka si sice nepřála, aby s námi tatínek německy mluvil, ale on to stejně dělal, když nebyla doma. Na radnici i na tom oberlandratu, tam, kde je dnešní poliklinika u tržnice, jsem si ale pořád trvala na tom, že do německé školy nepůjdu. Byla jsem pryč celý den a o hladu, maminka vůbec nevěděla, co se mnou je, musela se strašně bát. Tatínek už byl v té době v práci, ten ani nevěděl, že mě odvedli.

Jakou práci měl Váš tatínek?

Tatínek prodával šicí stroje, byl obchodník. Tehdy to byla tady po okolí úplná novinka. Hodně jezdil a nabízel.

Jak to pokračovalo, to Vás jenom tak pustili?

Odvedli mě zase domů, ale problémy z toho měl tatínek. Za to, že mě do té německé školy nedali, musel odjet pracovat do Německa. Ale nakonec se ukázalo, že to vlastně nebylo tak hrozné. Tatínek byl opravdu obchodník a pokaždé když jel vlakem do Německa, tak pašoval sádlo, mák a podobně. Toho tam byl nedostatek. Když přijel domů, tak nám zase dovezl čokoládu. Nikdo by si nedovolil prohledávat mu kufr, jezdil vlakem s příslušníky SS. Úsměvné je, že s nimi po cestě hrával karty, a ještě je tak obral o spoustu peněz. Byl na tom vlastně lépe, než kdyby zůstal tady. Měl tam jet jako překladatel, ale nakonec byl vlastně dozorce třeba ve výrobě, nebo když kopali zákopy. Byl tam skoro celou válku. Po válce jsem se setkala s několika lidmi, kteří byli nasazení v Bavorsku, kde na ně dohlížel ten můj tatínek. A oni mi vyprávěli, jaký byl. Že když přišla kontrola, tak na ně křičel „schnell schnell“, ale jak kontrola odešla, měli pohodu.

Co zbytek rodiny, zůstali jste v Hejčíně?

Byli jsme v Hejčíně na domečku s mojí nevlastní babičkou a s dědečkem. Mojí mamince vlastní maminka zemřela, když byla malá a dědeček si s šesti dětmi našel „novou maminku“. Pro mě to byla babička, jinou jsem nepoznala. Dříve to v Hejčíně vypadalo úplně jinak, tekla tam Morava a babička tam měla prádelnu. Na zahradě měla postavený mandl a měla i vanu. Lidé se k nám chodili koupat. Byla tam dokonce i palanda na odpočinek po koupeli. A maminka s babičkou prali a mandlovali prádlo a roznášeli ho lidem hlavně

Svatební foto

po Šibeníku. Než se tatínek z Německa dostal poprvé domů a dovezl nějaké peníze, to byla doba. Maminka se musela postarat. Také si dobře pamatuji, jak jsme se vždy běželi schovávat do Hejčínského mlýna, když se bombardovalo. Jednou jsem měla na mále, spadlo to asi tři metry vedle mě. Další problém byl, že jsme měli kamarády dva Židy. Byla to dvojčata, dva kluci, o rok starší než já. Jejich maminka byla Češka, ale tatínek byl Žid. Nemuseli do transportu, ale museli nosit hvězdu. Rodiče neměli radost, že spolu kamarádíme, mohl z toho být problém, ale ani nám to striktně nezakazovali. Já jsem ale měla krásné dětství, jako dítě to zase tak nevnímáte, co se děje kolem. Měla jsem výborné rodiče a prarodiče, sestru, kamarády...

Jak se chovali Němci k obyčejným lidem?

Němcům se raději vyhýbal každý obloukem. Třeba naše teta, která měla pole, neodevzdala tolik brambor, co odevzdat měla, a hned byl problém. Němci přišli na prohlídku dokonce i k nám domů, jestli si je tam neschovala. Zabavili mi i kozačky, které mi maminka nechala ušít... Našli brambory ve sklepě, ale nakonec se nám podařilo je přesvědčit, že jsou opravdu naše a ne tetiny.

Neměl tatínek po válce problémy?

Před koncem války, když se náš tatínek vrátil, našel nám dům v Pěncíně. Nebylo tam sice vůbec nic, ale dalo se tam bydlet, tam jsme se odstěhovali. Tam jsme prožili ten konec války celkem intenzivně. Letadlo tam pouštělo letáky, tatínek si to chtěl přečíst a Němci ho málem zastřelili. Bylo tam, ať se vzdají, že válku prohráli. Že 9. 5. už je války konec. Kdo to nezažil, nedovede si představit, co nastalo. Němci všechno všude nechali ležet a utíkali, všude se válely zbraně, pušky... Po válce měl tatínek samozřejmě problémy s komunisty. V roce 1947 jsme se přestěhovali do Olomouce a já jsem chodila do učení na dámskou krejčovou. Tatínek

nejdřív prodával obrazy s Masarykem a Benešem, a to šlo na dračku. Později komunisti tatínka šoupli k PT-Pákům a poslali ho do Bratislavy. Dodnes to nechápu. Tam ho někdo zezadu praštil železnou tyčí a zlámal mu páteř. Tatínek přežil jen náhodou.

A jak se žilo po válce Vám?

Já jsem se vyučila, potkala jsem budoucího muže a chtěli jsme se vzít. Museli jsme ale počkat, až bude mít 18 let. On je totiž o 7 let mladší než já. Když jsme si žádali o byt, tak nám ho dokonce nechtěli dát, že je to určitě jen naoko, ten náš vztah. No a my už jsme spolu letos 65 let. Máme spolu 4 děti, vnoučata, pravnoučata a praprawnoučata ani nepočítáme. Já jsem šila v zaměstnání i doma, chodilo ke mně opravdu hodně lidí. Bydleli jsme v Hlubočkách a jiná švadlena tady v okolí asi ani nebyla. Dokázala jsem si přivydělat a mohla jsem i finančně pomoci rodičům, kteří měli tak malé důchody, že to nebylo ani na přežití. A šiju doteď. Ušila jsem si třeba šaty na naši diamantovou svatbu, z krajky, co mi přivezl syn z Thajska. Snažím se na sebe i ve svém věku dbát a když někam jdu, tak se hezky obléknout. Klobouk беру jako samozřejmost, ten dělá dámou. Zapojila jsem se i do šití roušek.

Žije se Vám v důchodu lépe, než Vaším rodičům?

Nám se žije dobře. Naše děti jsou úspěšné, daří se jim. A myslí na nás, opravdu nám pomáhají, starají se. Dost jsme toho procestovali. I teď si zajdeme do kavárny a podobně. Já se mám dobře ale hlavně proto, že mám hodného a ohleduplného manžela. Škoda, že už mi moc neslouží zdraví. Nevím, jestli to souvisí, ale od očkování na Covid na tom nejsem zdravotně dobře.

Jak jste slavila jubileum?

Oslavovali jsme na dvakrát. Pokaždé jsem dostala 90 růží, byla to nádhera. Všem moc děkuji.

Lucie Lepařová

Diamantová svatba

S manželem Josefem Bicanem

MORAVSKÝ SENIOR POŘÁDAL ODPOČINKOVÝ POBYT V KARLOVĚ POD PRADĚDEM

Ve dvou turnusech jsme na přelomu srpna a září uspořádali první ročník odpočinkového pobytu v chatě Smrková v Karlově pod Pradědem. Dvakrát se sjeli bezvadní lidé a všichni společně jsme si užili pár dní v přírodě strávených v pohodě, během nichž jsme se bavili, vydali se na lehké výlety, odpočívali, soutěžili a smáli se. Jedna z účastnic prvního turnusu, osmdesátiletá Jana Nováková, popsala svými slovy, co zažila. Bohatá fotogalerie vám potom prozradí více. Ještě sice nemáme jasno, za jakých okolností budeme pořádat odpočinkový pobyt v příštím roce, už teď ale máme plný stůl přihlášek – seniorům se tedy s námi v Karlově asi vážně líbilo. Děkujeme všem a těšíme zase se na konci příštího léta!

Jak bylo v Karlově – očima Jany Novákové

Sešli jsme se 30. srpna na Kamzíku v Karlově. Pětadvacet neznámých lidí a vedoucí Eva Nádvorníková – mladá, která snižovala věkový průměr účastníků tábora. Po obědě na Kamzíku jsme se přemístili do chaty Smrková, která se stala na týden našim domovem.

Po seznámení, ubytování a všech důležitých informacích – například, že snídaně bude vždy na Smrkové, jsme se vydali do Malé Morávky. Potřebovali jsme zjistit, kdy odjíždí autobus směr Karlova Studánka – Ovčárna. Asi 10 účastníků se vydalo na Kapličkový vrch. Krkolomná cesta tam byla vyvážena příjemnou zpáteční cestou, kterou Eva objevila.

V úterý celý den pršelo, tak jsme dopoledne výtvarně pracovali na označení svého pokoje a po dobrém obědě na Kamzíku jsme tam strávili příjemné odpoledne v bazénu, sauně a vířivce. Ve středu se objevilo slunce a my odjíždíme do Karlovy Studánky, kde přestupujeme do autobusu na Ovčárnu. Cestou na Praděd jsme si užili všechny druhy počasí. Byla zima, velká mlha, pořádný vítr, mlha a krupky. Na Pradědu jsme využili potravinový balíček, který jsme dostali na cestu a připili si Pradědem. Dole v kiosku objednal jeden z Pepů borůvkový likér a borůvkovou buchtu. S pěkně černou pusou jsme nastoupili do autobusu a těšili se na dobrou večeři na Kamzíku.

Nesmím zapomenout, že každé ráno v 7.30 jsme se scházeli na ranní rozcvičku, někdy i s hudbou. Po výstupu na Praděd jsme vyplňovali výletní kvíz.

Ve čtvrtek odpoledne nás navštívili redaktori z časopisu Moravský senior s Petrem Vitáskem, který sestavuje časopis a s šéfredaktorem Miloslavem Kyjevským. Obohacením odpoledne byl Ondra Němec, který hraje na kytaru, i když zná jen jeden akord, a velmi pěkně zpívá. Zpěv prokládal vtipy.

Stáňa, která dopisuje pravidelně do časopisu, excelovala svým humorem a oblečením. Našemu pokoji zapůjčila pěkné večerní čepičky, chlapům károvanou čepici s motýlem pod krkem.

Vše pěkné ale vždy velmi brzy končí. V sobotu po rozcvičce a úklidu bylo hodnocení od vedoucí Evy. Hodnotilo se výtvarně vyjádření na dveřích, testy, úklid pokoje a rozcvičky. Byla vyhodnocena i nejstarší účastnice paní Jiřinka Filípková (87). Účastnila se všech aktivit. Klobouk dolů!

Jana Nováková

– vedoucí rozcviček, 80 let

A básnička nakonec:

*Naše Eva, Evička,
štíhlá je jak lasička.
I když bydlí na Kamzíku,
na Smrkové je v okamžiku.
Účastní se zábavy i rozcviček
a nevdá jí ani to množství babiček.
A tak už je to zkrátka,
končí pěkná Karlovská pohádka.*

PŘES DEVĚT TISÍC DĚTÍ VE ŠKOLÁCH, TŘI A PŮL TISÍCE VE ŠKOLKÁCH. CO NOVÉHO JE ČEKÁ?

Čtyřicet olomouckých základních škol znovu ožilo. Do lavic v novém školním roce usedlo celkem devět tisíc tři sta žáků. Více než tisícovka z nich jsou prvňáčci, kterým první den ve škole zpřijemnilly praktické dárky i zdravé lahve od města.

Mnoho škol získalo během prázdnin nové moderní vybavení a učebny. Vůbec nejvíce se toho změnilo v ZŠ Dvorského na Svatém Kopečku, kterou investice města proměnila zásadním způsobem. „Vznikla tam tělocvična přes původní dvě podlaží i s nářadovnou a šatnou, čtyři nové odborné učebny, zázemí pro učitele a výtah. Všechny stavební práce a nákup nového vybavení a špičkové informační techniky stál třicet milionů korun,“ popsal náročnou investici náměstek primátora Martin Major. „Těšíme se z nových učeben fyziky a chemie, počítačové třídy, cvičné školní kuchyňky i učebny dílen. Vybavení posune výuku úplně do jiných kvalit. A tělocvična bude kromě nás sloužit i veřejnosti a sportovním klubům a spolkům,“ komentoval změny ředitel školy Jan Kolisko. Po úpravách

vznikla na střeše školy i terasa, která může být po dalších stavebních úpravách využívána jako učebna.

Kromě školy na Svatém Kopečku město investovalo i ve Slavoníně. V Základní škole Zolova jsou dvě nové učebny, šatny pro žáky, zázemí pro učitele i výtah. „Záleží nám na prostředí, kde se děti učí, proto si nemůžeme dovolit investice do škol zanedbávat a snažíme se na ně v maximální míře získávat dotace. I tady je nový nábytek, pomůcky a také počítače. Celková investice přesahuje patnáct milionů korun,“ vysvětlil náměstek primátora pro školství Karel Konečný.

Kvůli náročnosti stavebních prací ještě neskončila třetí velká investice města. „Od května běží práce na zateplení školky v Dělnické ulici v Neředíně a potrvají do ledna příštího roku. Děti se musely přestěhovat do školy v Přichystalově ulici,“ objasnil náměstek Karel Konečný. Kromě energetických opatření řeší stavební práce i vybudování nového oddělení a bezbariérový přístup do mateřinky.

OLOMOUC SE PŘEDVEDLA NEJLEPŠÍM SVĚTLE

Ve velkém stylu se představily Dny evropského dědictví v Olomouci ve druhém zářijovém týdnu. „Vloni jsme měli tu čest uspořádat národní zahájení Dnů evropského dědictví. Já ale mohu s velkou hrdostí říct, že tato akce má skutečně evropskou úroveň i letos,“ uvedla při zahájení pátečního audiovizuálního představení Sloup světla náměstkyně primátora Markéta Záleská.

Olomoucké centrum a spolu s ním i některá další místa ve městě žily během uplynulého týdne desítkami akcí. V pátek a sobotu se odehrávaly nejrůznější trhy a jarmarky na Horním i Dolním náměstí a v ulici 28. října, divadelní představení pro děti byla k vidění u Caesarovy kašny, divadlo pro dospělé se odehrávalo u katedrály svatého Václava nebo v bývalé jezuitské koleji na náměstí Republiky.

Kromě toho na různých místech ve městě probíhaly festivaly Řeka má duši a Street Art Festival, díky němuž mimochodem získala provozní budova Moravského divadla mimořádně kvalitní dvacetimetrový murál s motivem Melpomené, múzy tragédie, od italského tvůrce s pseudonymem Ozmo. Vila Primavesi představila věrnou kopii sochy Ponocného od slavného sochaře vídeňské secese Antona Hanaka. Neméně krásný freskový sál Komenia zval na komentované prohlídky.

Vrcholem pátečního programu bylo open-air představení Sloup světla, které propojilo všechny tři soubory Moravského divadla Olomouc. Představení bylo poctou Sloupu Nejsvětější Trojice a současně pietou za oběti pandemie. „Na Velehradu by jistě z pódia zaznělo

oslovení Všichni lidé dobré vůle. Já jsem ale přesvědčen, že se i zde na Horním náměstí sešli lidé dobré vůle, aby si připomněli oběti pandemie a současně vyjádřili touhu, abychom už v dalších měsících a letech nemuseli mít strach. Děkuji Moravskému divadlu Olomouc za toto krásné představení a děkuji vám všem, kteří jste jakýmkoliv způsobem přispěli k tomu, že jsme všechno zvládli a zvládat budeme,“ dodal při zahájení představení primátor Mirek Žbánek.

• OTEVŘENÁ RADNICE • OTEVŘENÁ RADNICE • OTEVŘENÁ RADNICE •

Pane primátore, před několika lety se mluvilo o tom, že agenda úřadu práce bude přemístěna do nových prostor, které bude vlastnit město Olomouc. Stávající budova na Vejdovského ulici je neudržovaná a nedůstojná a za nájem jejich prostor město zaplatí určitě nemalé peníze. Dočkáme se už konečně změny? Děkuji.

Odpovídá primátor Mirek Žbánek:

Před lety byla navrhována novostavba na Tabulovém vrchu poblíž dnešní ulice profesora Fuky. Uvažovalo se o ní v souvislosti s předáváním celého areálu bývalých kasáren z majetku ministerstva obrany na další státní instituce. Nakonec i s ohledem na výrazný odpor veřejnosti, která nechtěla, aby nový úřad práce vyrostl vedle obytných komplexů, z projektu sešlo. Příslušný areál je dnes v majetku Fakultní nemocnice Olomouc. S jejím ředitelem jsme se dohodli, že nemocnice provede revitalizaci

celého areálu. Po demolici starých budov je tady volná parková a rekreační plocha, a do doby, než zde bude nemocnice stavět nové pavilony, postará se o údržbu zelené plochy město. Úřad práce tedy v tuto chvíli stále sídlí ve Vejdovského ulici v pronajatých prostorách, do kterých dlouhodobě neinvestuje a jsou proto už dosti zanedbané a zchátralé. Úřad má v plánu stěhování do budovy bývalé Sigmie, která přiléhá k Okresní správě sociálního zabezpečení.

Na rekonstrukci je už zpracovaná projektová dokumentace a čeká se jen na vydání stavebního povolení. My jako město jsme vyšli úřadu vstříc při směnách pozemků, aby byl celý areál připraven po majetkové stránce, konečně mohlo být vydáno i ono stavební povolení a město Olomouc získalo pro státní úřad práce odpovídající moderní prostory. V projekční rovině je připraveno dokonce i přímé dopravní napojení na třídu Kosmonautů.

Dotazy určené olomouckému primátorovi do naší pravidelné rubriky Otevřená radnice můžete posílat mailem na adresu redakce@moravskysenior.cz nebo poštou na adresu Moravský senior, Táboritů 237/1, 779 00 Olomouc

DĚLAJÍ PŘESTUPKY A NEZNAJÍ PRAVIDLA. STRÁŽNÍCI KONTROLOVALI KOLOBĚŽKÁŘE

Na pravidla správné jízdy, odstavování koloběžek a problematické chování uživatelů elektrokoloběžek ve městě. Právě na to se v září zaměřili olomoučtí strážníci a policisté. Výsledek? Koloběžkáři mají na svědomí téměř čtvrtinu přestupků, které se týkají zákona o provozu na pozemních komunikacích.

„Jedním slovem nekázeň. Tak by se dalo zhodnotit chování cyklistů a jezdců na koloběžkách a zejména těch elektrických, v uplynulých měsících. Uživatelé koloběžek mnohdy ani neznají své povinnosti, které jim zákon ukládá,“ konstatoval mluvčí městské policie Petr Čunderle.

Hlídky strážníků a policistů minulý týden na vytipovaných místech kontrolovaly způsob jízdy, využívání cyklostezek, povinnou výbavu, anebo zda dotyční účastníci silničního provozu nejsou pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

„Výsledkem bylo celkem 34 přestupků, kdy 22 bylo vyřešeno domluvou, v 11 případech byla uložena pokuta a jeden případ byl oznámen správním orgánu k dalšímu řešení,“ konstatoval za Městskou policii Olomouc Petr Čunderle. Od začátku roku už řešili strážníci více než devět stovek přestupků dle zákona o provozu

na pozemních komunikacích a téměř o čtvrtinu se postarali právě koloběžkáři.

„Překvapený výraz uživatelům elektrokoloběžek dokáže vytvořit už samotné sdělení, že jízdám kolem se z hlediska provozu na pozemních komunikacích rozumí i koloběžka. S kolem ani koloběžkou tak jejich uživatelé podle zákona nemohou jezdit po chodníku nebo pod vlivem alkoholu,“ objasňuje mluvčí.

Aby se sdílená kola a koloběžky nestaly přítěží, rozjelo město a provozovatelé už na začátku sezony osvětovou kampaň Řid' s(e) rozumem!

Jejím smyslem bylo upozornit na pravidla správné jízdy a odstranit největší prohřešky, kterých se lidé při jízdě dopouštějí. „Zdůrazňujeme právě především pravidla, která mají provozovatelé i uživatelé ve městě dodržovat. Naším cílem je, aby služba sdílené mobility fungovala, bylo co nejméně konfliktních situací, špatně zaparkovaných koloběžek a nehod,“ objasnil už dříve náměstek primátora pro Smart City Matouš Pelikán.

Po skončení sezony bude město společně se soukromými provozovateli sdílených kol a koloběžek klady a zápory tohoto typu dopravy znovu vyhodnocovat.

U HLAVNÍHO NÁDRAŽÍ VYROSTE VELKÁ HALA PRO ODSTAV TRAMVAJÍ

Jedna z vůbec největších investic Dopravního podniku města Olomouce za poslední desetiletí začíná. Poblíž hlavního vlakového nádraží vznikne nová hala pro odstavování a servis tramvají. Stavba za téměř 280 milionů potrvá rok a půl.

„Rok 2021 je pro olomoucký dopravní podnik velmi významný z pohledu zahájení velkých investičních akcí. Kromě výstavby nové měnirny Fibichova, která začala na jaře a zásadní rekonstrukce měnirny západ, zahajuje letos jednu z vůbec největších investic, kterou je výstavba

odstavů tramvají Jeremenkova,“ objasnil primátor Miroslav Žbánek. Nová hala pro odstavování, výpravu, ale i servis a kontrolu tramvají vznikne ve Fibichově ulici blízko nadjezdu nad železničními kolejemi u hlavního vlakového nádraží. „Významně ulehčí dlouhodobě přetížené vozovně v Koželužské ulici a pomůže nám současně i po zprovoznění nové trati, která se nyní staví od Trnkovy ulice na Nové Sady,“ uvedl předseda představenstva Jaroslav Michalík. Prodloužení trati si totiž vyžádalo i nákup nových tramvají, které bude DPMO v novém areálu odstavovat. Hlavní dominantou prostoru bude pozemní objekt, který vytvoří hala se zázemím pro údržbu. „V hale o celkové délce sto pět metrů budou umístěny celkem tři koleje, na kterých půjde odstavit až devět tramvajových souprav. V hale bude prováděna i kontrolní a servisní činnost. Každá kolej bude vybavena servisními technologiemi s potřebným příslušenstvím,“ popsala za dopravní podnik mluvčí Martina Krčová. V areálu vznikne také objekt výpravny tramvají, zázemí pro řidiče a technologická místnost se zabezpečovacím zařízením.

Stavba by měla být dokončena v březnu 2023. Celková cena investice je 279 milionů a pomáhat s jejím financováním budou evropské dotace. Konkrétně Operační fond Doprava, v celkové výši 85 procent.

HASIČI DOSTALI SPECIÁLNÍ CISTERNU

Nová cisterna, čestné stuhy a poděkování. Tyto benefity získali v pátek 17. září dobrovolní hasiči na Horním náměstí v Olomouci. Za posledních pět let dalo město dobrovolným hasičům sedm dopravních aut, dva speciální technické automobily, člun, mnoho dalšího vybavení a také dvě nové hasičské zbrojnice.

Při slavnostním nástupu předali primátor Mirek Žbánek a jeho 1. náměstek Martin Major chválkovickým hasičům nový cisternový automobil značky Scania, který také společně „pokřtili“ jménem Valerie. Důvodem pro zvolení tohoto jména je příběh tajné křesťanky Valerie, která v roce 304, po popravě svatého Floriána, našla v řece jeho tělo a pietně jej pohřbila na svém pozemku. Svatý Florian se pak stal patronem všech hasičů, tudíž k hasičům má blízko i ona Valerie. Nová cisterna dostala i požehnání od chválkovického duchovního Stanislava Surmy. „Když jsem po včerejší mši svaté prozradil, že dnes budu na Horním náměstí křtít novou chválkovickou farnici Valerii, měli jste vidět, jak osazenstvo kostela zvědavě poskočilo v lavicích,“ dodal po obřadu s úsměvem chválkovický kněz.

„Jsem rád, že se podařilo tento náročný projekt dotáhnout do úspěšného konce. Jednotka dobrovolných hasičů Olomouc-Chválkovice patří spolu s černovířskou jednotkou mezi nejvytíženější. Ročně absolvují okolo osmdesáti

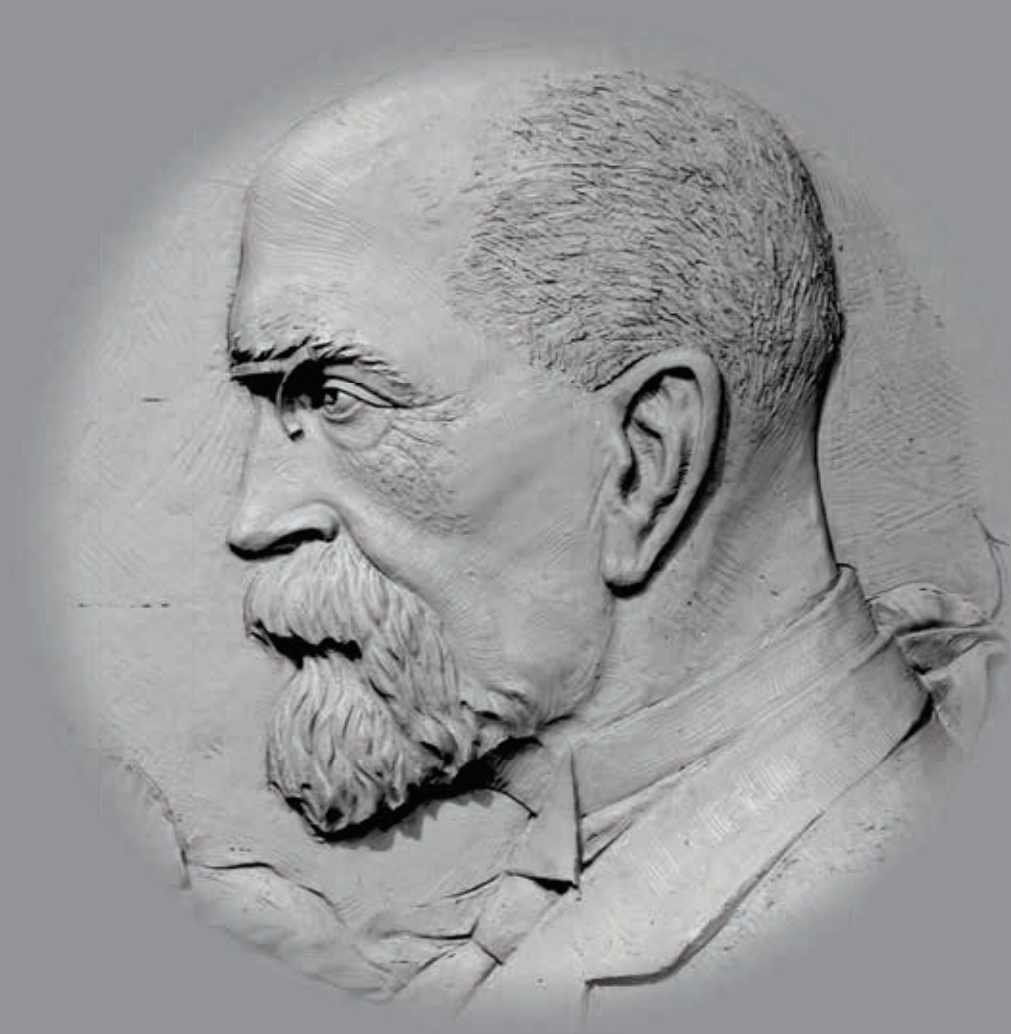
zásahů. Nyní k tomu mají i potřebné vybavení a techniku,“ uvedl primátor Žbánek. „Celkové investované náklady na pořízení nového vozu byly okolo 6,8 milionů korun. Ministerstvo vnitra, respektive Generální ředitelství HZS ČR na jeho pořízení darovalo 2,5 milionů a Olomoucký kraj přispěl částkou 300 tisíc korun. Město na zakoupení auta dodalo částku 4 miliony korun,“ informoval náměstek primátora Martin Major, který má správu hasičských jednotek v gesci.

„Moc děkujeme za novou cisternu, děkujeme všem, kdo se o její zakoupení zasloužili a slibujeme, že se o ni budeme starat tak, jak se pořádný chlap má starat o svou ženu,“ uvedl starosta Sboru dobrovolných hasičů Chválkovice Bernard Šafařík ml.

Slavnostní nástup hasičů využili představitelé města i k poděkování za jejich pomoc a za podporu během náročného covidového období.

Olomouc podporuje systematicky dobrovolné i profesionální hasiče a pomáhá modernizovat vybavení a techniku. V posledních pěti letech město zakoupilo hasičským jednotkám sedm dopravních automobilů, dva speciální technické automobily, hliníkový člun, elektrocentrály, dvě nové hasičské zbrojnice a ve spolupráci s HZS byla ustanovena automobilová stříkačka v Černovíře.

Oslavy vzniku republiky s prezidentem Masarykem

čtvrtek 28. října 2021 | Horní a Žižkovo náměstí | Olomouc

slavnostní odhalení pamětní desky na olomoucké radnici

konzerty | výstavy | doprovodný program

lampionový průvod | pietní akt | ohňostroj

MARIAN JUREČKA: PO TORNÁDU TO NA JIHU MORAVY VYPADALO JAKO V IRÁCKÉM MOSULU

Když se na konci června prohnalo jižní Moravu tornádo, seděla celá země užasle u obrazovek a lidé nevěřícně kroutili hlavou. Téměř okamžitě se ale vzvedla vlna nezištné pomoci, dobrovolníci se na vlastní pěst vydávali pomáhat do oblasti, kde živel řádil. Jedním z nich byl i lidovecký předseda Marian Jurečka, který sedl do svého traktoru a vyjel pomáhat. U politika nevídaný krok, avšak kdo zná lídra jedné ze stran spojených ve volební koalici Spolu trochu blíže, ten zase až tak překvapený být nemůže.

Co se Vám tehdy honilo hlavou? Jak vznikl plán na výjezd do zasažené oblasti?

Tehdy byl čtvrtek, já jsem skončil jednání v Praze a na mobilu jsem našel spoustu zpráv o tom, co se na Moravě stalo. Měl jsem i zprávy od mých známých, kteří žijí v postižené oblasti, poslali mi fotky a videa a bylo jasné, že nešlo o žádnou běžnou vichřici, ale o něco, co naši zem doposud nepotkalo. Okamžitě jsem zrušil program v Praze a vrátil se brzy ráno na Moravu, vzal traktor s nakladačem, vlek, náradí. Známý daroval latě, já jsem koupil plachty na střechy, hřebíky a s nejstarším synem, kterého jsem omluvil ze školy, jsme vyjeli do Moravské Nové Vsi. Když jsme po poledni přijeli na místo, měl jsem z toho horší pocit, než jaký jsem měl z fotek a videí. Příklad bych to k tomu, co jsem viděl v Iráckém

Mosulu po boji s Islámským státem. Bylo to něco výjimečně fatálního.

Na místě jste pak pomáhal několik dní. Jaká tam panovala atmosféra?

Kromě hasičů už byli v postižené oblasti i dobrovolníci, kteří přivezli techniku. Na místě jsme byli čtyři dny a ani jsme mnohdy nevěděli, u koho pomáháme. Nebyl čas se seznamovat, zdravít se a vybavovat, práce bylo spousta. Nikdo nevěděl, kdy zase začne pršet a bylo třeba provizorně zastřešit spoustu domů. Většina místních lidí ale i v té extrémně nešťastné chvíli našla pozitivní přístup, říkali: „Přežili jsme, jedeme dál.“

Určitě jste s nimi zašel na pivo, popovídat si. Brali Vás jako parťáka, nebo spíš jako politika?

Na pivo nebo na panáka tam skoro vůbec nebyl čas, přijel jsem pomáhat, ne vysedávat. Takže jsme se na chvíli u piva sešli jen jednou a protože jsme byli po třináctihodinové šichtě hodně unaveni, moc jsme tomu nedali. Lidé byli překvapeni tím, že jsem přijel pomáhat, ale brali to s nadhledem, jestli myslíte, že mě s obdivem plácali po zádech, tak to ne. Co ale mezi lidmi zarezonovalo, a to vůbec ne v dobrém, byla návštěva pana premiéra s vicepremiérkou. Zrovna v Moravské Nové Vsi byl hustý provoz techniky, těžko se tam pohybovalo. Nám někdy trvalo skoro tři čtvrtě hodiny, než jsme v koloně vyvezli suť na skládku a mohli se vrátit zpátky na místo. A do toho jim tam přijedou dvě

motorky jako čelo vládní kolony šesti nebo sedmi černých limuzín, z nichž vystoupí premiér Babiš a vicepremiérka Schillerová a situaci tímto příjezdem ještě zkomplikují. Na tyhle oficiality tam nebylo místo a lidé je vnímali jako nepatřičné, zaznívaly ironické poznámky. I mně by přišlo normální, kdyby si u Břeclavi z limuzín přesedli do jednoho hasičského terénního auta a přijeli spolu. Přitom jsem ale veřejně řekl, že je na místě, když se přijeli osobně přesvědčit o rozsahu škod a mají tomu přizpůsobit pomoc.

A ta byla dostatečná? Jak ji lidé přivítali?

Bohužel nebyla, objevila se spousta nelogických věcí v tom, jak vláda k řešení přistupovala a lidé byli spíš rozladěni. Nevěděli, jak budou vládní pomoc danit, zaznívalo, že ji budou muset odečítat od pojistného plnění. To řešení bylo odtržené od reality.

Jak vypadá situace v postižené oblasti dnes, máte o ní přehled?

Jsem v kontaktu s lidmi ze zasažených obcí, mluvím se starosty. Stále je tam spousta práce, ještě jsou zapotřebí opravy, někteří museli podstoupit demolici domu a budou stavět znovu. Dobrovolníci se stále hodí, mají tam co dělat. Co je ale pozitivní, tak je jejich dojem z nezištné pomoci, která se lidem z postižené oblasti dostala prakticky z celé země.

Jak se s katastrofou vyrovnávají tamní senioři?

Seniorů se ta událost dotkla velmi silně, mnozí se s ní neumí vyrovnat tak snadno jako mladí lidé, kteří nad leccíms mávnou rukou. Starší lidé mají naopak tendenci rezignovat, nevěří, že situaci zvládnou, mají obrovskou nejistotu. Právě tihle lidé silně vnímají zprávy, že nedostanou vyplacené peníze od pojišťoven v plné výši, že je budou danit a podobně. I když se pak vše uvede na pravou míru a zmatky zmizí, tak tito lidé žijí několik dní v hrůze, co bude dál, a zanechává to na nich následky. Lidé v nouzi přece potřebují spíše autoritu, která přijde a řekne, že se není čeho bát, že se všechno zvládne, bude to dobré a uklidní tak situaci. Když na jihu Moravy nebyli hned po ruce odborníci na tento druh pomoci, ujal se jí často třeba místní farář.

Přeskočme na obecnější téma. Je dnes podle Vás situace seniorů lepší, než byla třeba před dvěma roky?

Obecně teď mají o něco vyšší důchody, dostali přidáno i nad mez zákonné inflace, to na jedné straně působí pozitivně. Ale když se pídíme po dostupnosti levného bydlení nebo po čekacích lhůtách v souvislosti se zdravotní péčí, tak tam žádný posun nenastal. Mám radost z toho, že se nám, lidovcům, napočtvrté podařilo ve sněmovně prosadit ocenění maminek, které dostanou k důchodu pětistovku měsíčně za každé vychované dítě. Vždyť obětovaly kus své kariéry, sebe, života, staraly se, a pak byly státem potrestány nižší penzí. Je to ale jen dílčí úspěch, ještě bychom rádi pomohli druhé skupině seniorů, a to jsou vdovy. Navrhujeme, aby se důchod manželů počítal ze společného vyměřovacího základu a aby se výše důchodu počítala z výdělků obou partnerů, a ne pro každého zvlášť, jako je to v současnosti. Věřím, že sněmovna v novém složení po volbách tento návrh dotáhne do konce. A nejen to.

Máte další nápady, jak pomoci seniorům?

Dlouhodobě usilujeme o to, aby důchodový systém umožňoval takzvanou asignaci. Tedy, aby třeba jen jedno procento odvodů z mého sociálního pojištění bylo promítnuto do výše důchodu mých rodičů. Jsou to řádově stokoruny, ale při vyšším počtu dětí už může jít o tisíce. Mezigenerační solidarita se vytratila, přitom je podle mě ohromně důležitá.

Působil jste jako ministr zemědělství v Sobotkově vládě. Jak se podle Vás projevuje celosvětová snaha ochránit planetu v této oblasti? Děje se i u nás něco viditelného?

Děje se toho mnoho, ale ne vždy jsou změny pro laické oko viditelné. V posledních třech, čtyřech letech přišla zásadní změna přístupu k půdě. Na zemědělce je vyvíjen velmi silný tlak, jsou nuceni dělat opatření, která zabraňují erozi půdy. Musejí rozdělovat velké pozemky, vytvářet biopásy, měnit se skladba plodin. Člověk to ne vždy vidí na první pohled. Ale velký kus práce je ještě před námi, protože klimatická změna a vše, co s ní souvisí, je pro nás velkou výzvou. Stále je zapotřebí vytvářet víc remízků, mezí, krytů pro drobné živočichy. Půda by zase měla fungovat jako velká houba, aby natáhla vodu a v obdobích sucha ji využila. To je ale příběh na několik desetiletí, zapojit se musejí i obce. Rozumné hospodaření, které dlouhodobě uplatňovali naši předkové, jsme dávno pokazili, rozorali jsme meze a nyní musíme začít vracet přírodu do původního stavu.

Co byste na závěr popřál seniorům, než půjdou k letošním volbám?

V rodině, kolem folklóru, kolem muziky – tam všude se potkávám se spoustou seniorů. Říkají mi: chceme, aby nám stát pomohl, ale žili jsme skromně, nechceme všechno projíst teď, myslíme i na budoucnost našich dětí. Důležitý je pro nás dostupný lékař, sociální služby, ne jen výše důchodu. Na to by politici měli pamatovat, protože peníze nejsou pro seniory jediným parametrem. Přeji proto všem seniorům pevné zdraví a bystrou mysl, a také, aby volili nejen za sebe, ale i za své děti a vnoučata.

KNIHA O ZLOČINECH V OLOMOUCKÉM KRAJI: MYŠLENKY SKRYTÉ OPONOU

Milí čtenáři, v letošním roce jsme se rozhodli pro jiné pojetí našich příspěvků. Loni jsme vám radili, jak se zachovat v určitých situacích a jak se nestát obětí trestného činu.

V následujících číslech vám chceme představit knihu pod názvem „Myšlenky skryté oponou“, která byla vydána v roce 2018.

Publikace, na níž se podílel kolektiv policistů Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, umožňuje čtenáři ohlédnout se za nejtěžšími zločiny spáchanými v Olomouckém kraji. Připomíná dvanáct skutečných případů z let 1996–2015, přepracovaných z policejních spisů do literární podoby. Přibližuje náročnou práci kriminalistů odhalujících a objasňujících zvláště závažné trestné činy, jakými jsou vraždy. Poodhaluje kriminalistické postupy, taktiku a metody vyšetřování a současně odkrývá duševní pohnutky, motivy i psychologické profily pachatelů jednotlivých případů.

Knihu nenajdete v prodeji, několik výtisků jsme však věnovali do obecních nebo městských knihoven, kde jsou k zapůjčení.

KONEC SPORTOVNÍ HVĚZDY

Většina z nás zná ze svého okolí několik, ne-li bezpočet případů zmařených a promrhaných talentů lidí, kteří pod vlivem různých náhod a okolností, někdy jen vlastní vinou, pošlapali své štěstí a jejichž slibně se vyvíjející kariéra dospěla k dramatickému zlomu. Kde a kdy přesně začal tento příběh zmařeného života nadějného sportovce, se už asi přesně nikdy nedozvíme. Možná to netuší ani on sám.

Případ začal v roce 2015 poněkud nedůvěryhodným oznámením mladé ženy. Onoho červnového odpoledne přišla dívka na mobilní telefon SMS zpráva od jejího ex přítele Davida. Rozešla se s ním teprve nedávno a mladík to nesl poměrně těžce. Neustále se tvrdošíjně dožadoval její pozornosti. Telefonoval jí, nadbíhal, citově ji vydíral. „Musíš, MUSÍŠ mi zavolat. Už NEMŮŽU dál!“ stálo tentokrát v esemesce. Znělo to zoufale a beznadějně, a tak se Kateřina nechala už poněkolikáté obměkčit a Davidovi zavolala. Nezvykle tichým hlasem jí sdělil šokující zprávu. „Zabil jsem babičku a dědu.“ „Zase jsi pil, co?“ prohodila Katka naštvaně. „Počkej! Já jsem to vážně udělal!“ teď téměř vykřikl stále přiškrceným hlasem David. „Už mě neotravuj, prosím“, rázně ukončila dívka rozhovor. „Jdi do prdele!“ zaslechla ještě před tím, než telefon položila. Nenávistný tón v Davidově hlase se tentokrát mísil s naléhavostí a současně s náznakem jakési nedefinovatelné paniky. Kateřina bez hnutí hleděla na displej mobilu. Něčemu takovému prostě nemohla uvěřit. Byla přesvědčená, že si její bývalý přítel vymýšlí,

jen aby si ji znovu připoutal k sobě. Po chvíli jako ve snu vytukala na klávesnici svého mobilního telefonu číslo svého známého. Pracoval u policie. Informaci, kterou mu předala, policista taky příliš nevěřil. „Neblázni, Káčo, někde chlastal a vymýšlí si, aby byl zajímavý“, vyhodnotil situaci. Ale nějak mu to nedalo. „Co když je to pravda?“ honilo se mladému začínajícímu policistovi hlavou. Pro jistotu se rozhodl oznámení prověřit. Byl právě ve službě a trvalé bydliště Davidových prarodičů spadalo pod obvodní oddělení, na kterém sloužil. Nebylo to daleko. Netrvalo dlouho a stál se svým služebně zkušenějším kolegou u dveří bytu Davidových prarodičů. Stále ještě byli oba přesvědčení, že jde o planý poplach. Zvonek se několikrát rozdrncel, ale vchodové dveře zůstávaly zavřené. Odpovědí bylo pouze ticho. Přítomnost uniformovaných policistů postávajících v chodbě domu neunikla očím zvědavých sousedů. „Od včerejška jsme je vůbec neviděli“, hlásil postarší manželský pár.

„Co teď? Vyrazit dveře?“ Zákon to ve výjimečných případech umožňuje. „Ale je to skutečně tento případ? Co když to bude blamáž?“ dohadovali se policisté. Jakýsi šestý smysl jim však napovídal, že tady skutečně něco nehraje. Dlouho se nerozmýšleli a za pomoci přivolaných hasičů do bytu vnikli. Už ode dveří se přítomným naskytl otřesný pohled. Byt byl i na těch nejnemožnějších místech potřísněn neobvyklým množstvím krve. Uvnitř bytu se nacházely dvě mrtvoly. Scéna jako vystřižená z hororu. „Tohle není pro nás, kámo, voláme kriminálku.“ Na první

pohled bylo jasné, že starší manželský rozhodně nespáchal sebevraždu, ani nezemřel přirozenou smrtí. Krátce na to už operační důstojník vysílal na místo specialisty.

O půl hodiny později potvrdil násilnou smrt i přivolaný lékař. „Pěkná řezničina, pánové. Vypadá to na nůž. Uvidíme, co nám řekne pitva.“ Kriminalisté měli plné ruce práce. Ohledání místa činu, pečlivé zajištění stop. Udělat chybu hned na začátku by se mohlo vymstít. Zatím bylo z místa činu jasné pouze to, že Davidova babička byla nalezena mrtvá v ložnici a zohavené tělo jejího manžela leželo v obývacím pokoji. Domněnka, že rány na těle seniorů způsobil vrah nožem, zesílila poté, co kriminalisté objevili vražednou zbraň pod rohožkou bytu. Na kuchyňském noži s dvacetimetrovou čepelí byly zřetelné skvrny, s největší pravděpodobností od zaschlé krve. Dveře od bytu byly nepoškozeny. „Byl to zřejmě někdo, koho znali a otevřeli mu. Mohl mít taky klíč od jejich bytu.“ U manželské postele v ložnici našli policisté násilně vypáčenou skříňku. „Kdo si doma běžně zamyká noční stolek?“ okamžitě napadlo jednoho z nich. Tato stopa naznačovala možný loupežný motiv činu. Přestože se tomu zprvu kriminalisté zdráhali uvěřit, po vyhodnocení prvotních poznatků se jevil zcela logicky jedním z podezřelých právě vnuk zavražděných, David.

Detektivové se zaměřili na šetření v domě a také v blízkém okolí. Potřebovali urychleně zjistit co nejvíce informací. Vyšetřovatelé se tak dozvěděli, že mladík s prarodiči v bytě už nějakou dobu bydlí. A také to, že u babičky a dědečka našel vnuk útočiště poté, co se nepohodl se svou matkou. Víceméně veřejným tajemstvím bylo i to, že se z Davida, nadaného fotbalisty, stala zkrachovalá existence. Mladý sportovec, o jehož výkonech se ještě před nedávnem mluvilo v laické i odborné veřejnosti v superlativech, podlehl démonu zvanému alkohol. Zahodil kariéru nadějného fotbalisty, dost možná i evropské úrovně, a věnoval se zábavě a bujarým večírkům. Dostačné množství indicií na to, považovat ho za hlavního podezřelého. „Najít a vyslechnout“, zněl pokyn šéfa vyšetřovatelů. Zdánlivě jednoduché. Ale jen zdánlivě. Veškeré pokusy o nalezení a zadržení podezřelého selhaly. Od okamžiku, kdy bývalá přítelkyně přijala Davidův telefonát, se po mladíkovi „slehla zem“. Nebyl na žádném vytipovaném místě. Mobil však měl stále aktivní. Čas neúprosně běžel. Od dvojnásobné vraždy uběhlo dlouhých 48 hodin. Nikdo z vyšetřovacího týmu se během těch dvou dní pořádně nevyspal. Ale tak už to ve službě chodí. Bylo potřeba jednat rychle. Brutální vrah běhal na svobodě a nedalo se vyloučit, že hrůzný čin zopakuje. Po vyhodnocení psychologických aspektů události detektivům nezbylo, než zariskovat. Vytočili Davidovo telefonní číslo. Telefon vyzváněl. Doba se zdála nekonečná. Pak se ale volaný ohlásil. Hovor s podezřelým probíhal za přítomnosti policejního psychologa. „Potřebujeme Vaše svědectví, někdo zabil vašeho dědečka a babičku“, uklidňujícím hlasem přesvědčoval Davida ke spolupráci zkušený policista. Nesměl vzbudit ani stín pochybnosti, že je mladík v jejich „hledáčku“, coby osoba podezřelá z vražedného

útoku. Po chvíli váhání David připustil, že se můžou sejít. Měl však podmínku. K setkání musí dojít mimo policejní služebnu. Třeba na benzínce. Nakonec se tedy dohodli, že se sejdou na jedné z benzínových čerpacích stanic v okrese Prostějov.

„Pánové a teď fofr, jde se na to...“, rozhodil úkoly šéf mordparty. Bylo nutné v rekordně krátkém čase zabezpečit okolí menší benzínky na Prostějovsku tak, aby podezřelý neměl šanci z místa uniknout. A taky stoprocentně zajistit bezpečnost případných náhodných kolemjdoucích. Mladík byl ve svém počínání velmi nevyzpytatelný a nedalo se vyloučit téměř nic. Neméně důležité bylo udržet připravovaný zákrok v naprosté tajnosti. „Jestli se nám u benzínky začnou motat novináři, tak jsme v háji“, obávali se detektivové vyzaření plánované akce. Proniknutí informace do médií by vše jen zkomplikovalo. Nebylo by to ostatně poprvé. Seběmenší rozruch by mohl vyplašit podezřelého.

Nastal den „D“. David se vydal na smluvené místo. „Nikde ani živáčka“, pomyslel si trochu naivně. Krácel pomalu, jen se občas plaše ohlédl. Zákrok proběhl nečekaně a bleskurychle. Na rukou mu zaklapla pouta. Ani se nestačil bránit. „Tak a pojedeme k nám“, oznámil mu stroze jeden z kriminalistů. Během chvilky s pouty na rukou na zadním sedadle policejního vozu začal zjevně zaskočený mladík vypovídat. O několik hodin později už ale tak sdílný nebyl. Lezlo to z něj jak „z chlupaté deky“. Skutek nepopíral, ale svou vinu se snažil zlehčovat. „Nevím, proč jsem to udělal. Byl jsem na dně, nechte mě být“, zatvrzele opakoval. Několikrát zaznělo, že na vině je jeho rozchod s přítelkyní Katkou.

Okolnosti, které předcházely tragické události, vyplouvaly postupně na povrch. Kriminalisté vyslechli řadu osob majících k Davidovi nějaký vztah. Byla to především jeho ex-přítelkyně Kateřina, rodiče, sousedé, ale i přátelé a známí z jeho soukromého i sportovního života. Důsledným zmapováním mladíkova života se kriminalistům pomalu rýsoval pravděpodobný motiv činu. David byl skutečně nadějným sportovcem a žádaným artiklem na trhu mladých fotbalových talentů. Brzy ale začal holdovat alkoholu. A neznal míru. Časem začal bez vážnějších příčin napadat své okolí a nerozpokoval se vztáhnout ruku ani na svou matku. Jeho agresivita šla tak daleko, že se při jedné z mnoha hádek pokusil vyhodit ji z okna. Ani jeho vztah s přítelkyní, jejíž láskou se tolik zaklínal, zdaleka nebyl růžový. Kateřina v počáteční zamilovanosti propadla jeho kouzlu, rychle však ze svého snu procitla. To když za ní David čím dál častěji přicházel opilý. Počáteční velkou lásku plíživě nahradil strach. Strach z toho, jak se bude David chovat po návratu domů. Jeho láska se nějak vytratila. I jí totiž začal nadávat, psychicky ji vydírat a nakonec i fyzicky ubližovat. Do protokolu mladá žena uvedla, že se David pod vlivem alkoholu stával nevypočitatelným a agresivním. A jeho agresivita se, bohužel, začala objevovat, i když byl střízlivý. A to byl důvod, proč dívka se svým přítelem vztah ukončila. Soužití s kdysi nadějným fotbalistou bylo neudržitelné i pro jeho matku.

Mladík se nakonec musel z domova vystěhovat a požádat o poskytnutí útočiště své prarodiče. Babička s dědečkem měli pro svého vnuka slabost a byli tak v tu dobu jediní, kteří ho ještě vzali na „milost“. Stále ještě věřili v jeho nápravu. Ale i tam začalo docházet čím dál častěji ke sporům. Důvodem bylo Davidovo přílišné holdování alkoholu. Přestože jim sliboval, že „tentokrát je to opravdu naposledy“, slib nikdy nedodržel. Opakovaně se opíjel. V podstatě pořád. Kdykoliv přišel k nějakým penězům.

Vyšetřovatelé se detailně zaměřili na to, co zadržený dělal bezprostředně po vraždě. Ke svému překvapení zjistili, že během oněch dvou dnů mladík navštívil několik nočních klubů na Prostějovsku. Hojně si užíval s prostitutkami, notně popíjel a hostil náhodné známé. Jako muž velkého světa platil veškerou útratu. Mladík, který do té doby rozhodně neoplýval značným množstvím financí, najednou „rozhazoval, kde se dalo“. Svědci se při výpovědi do protokolu shodli, že David v opilosti blábolil něco o tom, že provedl něco hrozného. „Všichni se budete ještě divit, kdo jsem“, pronesl prý také. Vyšetřovatelům se podařilo snadno prokázat, že peníze, kterými mladík platil svou dvoudenní „divokou jízdu“, pocházely z násilně vypáčené skříňky v bytě prarodičů. Důchodci v ní měli uloženy své celoživotní úspory a před vnukem ji z pochopitelných důvodů zamykali.

Na řadu přišla rekonstrukce činu. David hned v úvodu procesního úkonu vyšetřovatelům sdělil, že si pamatuje, co dělal. Ale proč to udělal, že neví. Zopakoval tak prakticky svou prvotní výpověď. Policistům pak ukázal, jak nejprve škrtil babičku a když se mu to nedařilo, ubodal ji. Vzápětí napadl i dědu. Tomu chladnokrevně podřízl

hrdlo. Vyšetřovatelé teď měli nezpochybnitelné důkazy, že se skutečně jedná o „jejich vrahu“. Způsob vražedného útoku se zcela shodoval s mechanismem zranění, který odhalila soudní pitva. V tu dobu už měli vyšetřovatelé k dispozici i další vypracované kriminalistické expertízy. Znalecké posudky z daktyloskopie a dalších oborů jednoznačně potvrzovaly prvotní verzi doznání obviněného. Obviněný putoval do vazby. Důkazní materiál bylo ještě potřeba doplnit o odborné posudky z odvětví psychiatrie a klinické psychologie. „Duševní porucha nebyla shledána“, zněl výrok odborníků. „Muž je za své činy plně odpovědný.“ Psychologové charakterizovali obviněného jako labilního, vztahovačného a podezíravého. Z podrobné znalecké zprávy dále vyšetřovatelé vyčetli, že se jedná o tzv. přenesení afektu. Znalci tak nepřímou potvrdili mladíkovu verzi, že čin spáchal kvůli rozchodu se svou přítelkyní. Svou agresi přenesl bohužel na ty, kteří mu byli nejbližší a kteří se mu pokoušeli pomoci. Překvapivý byl pro samotné kriminalisty závěr, že v době spáchání činu nebyl mladík pod vlivem alkoholu ani drog.

I přes snahu obhájce vyvrátit verzi vyšetřovatelů, popřípadě zmírnit vinu obviněného, stanul nakonec mladík před soudem s obžalobou z dvojnásobné vraždy. Přítěžovala mu navíc okolnost, že jednoho z prarodičů měl zavraždit zvláště trýznivým způsobem a druhého po předchozím rozmyslu. Senát krajského soudu se nakonec jednoznačně přiklonil k verzi předložené žalobcem a mladíka za brutální a zcela zbytečnou vraždu blízkých odsoudil k trestu odnětí svobody na dvacet čtyři let. Verdikt nižší instance definitivně potvrdil i Vrchní soud v Olomouci.

VÁCLAV DVOŘÁK, HNUTÍ PŘÍSAHA: SPOLEČNOST MÁ SAMÉ NÁROKY, ZÁSLUHY UŽ NEHRAJÍ ROLI

Sedmdesátiletý pedagog, bývalý basketbalový hráč i trenér známý z působení v Dukle Olomouc Václav Dvořák je druhým mužem na kandidátce PřísaHa – občanského hnutí Roberta Šlachty. Moravský senior před lety přinesl jeho životní příběh na svých stránkách. Z něj vyplýval kritický náhled na dnešní výchovu dětí i postoj k seniorům, a na něm se nic nezměnilo.

Pane Dvořáku, proč jste se rozhodl kandidovat za hnutí PřísaHa?

V první řadě, Robert Šlachta je pro mě osobnost. Z veřejného života totiž osobnosti v poslední době úplně zmizely, tedy pokud tady vůbec nějaké byly. Jsem přesvědčený o tom, že hnutí má atraktivní a smysluplný program a jeho přístup k politice je seriózní.

Co byste z programu hnutí PřísaHa vypíchl?

Nejdůležitější je, že se v něm hlavně myslí na lidi. Na ty jsme totiž v poslední době přestali myslet. Například na ty staršího věku. Příklad mi, jako kdyby senioři byli pro společnost vyvrhelové, kteří jen užívají peníze. Dostali jsme přidáno na penzi, ale problém zůstal. Z naší společnosti se stala společnost nároková, nikoli zásluhová.

A jak se podle Vás dívají na českého seniora ve světě?

Naši senioři ještě nejsou vnímáni jako rovnocenní partneři. Stále je berou jako všechny seniory z ostatních postkomunistických zemí. Ale ten problém je hlavně v naší zemi, je obecný. Nemluvě o tom, že se vytrácí úcta k seniorům.

To asi jako pedagog můžete soudit docela fundovaně...

Přesně tak. Bohužel nikde nevidím žádnou vůli naučit úctě k seniorům, poděkovat za vychování a podobně. Je to hlavně výchovou v rodině, která je pro děti tou nejlepší možnou institucí. Už tam chybí správné nastavení. A ve škole už to, bohužel, dohnat nelze. Učitel nemůže být hasič. Škola nemůže suplovat to, co mají zajistit rodiče. Rodiny nevychoávají k úctě k autoritám. Ale na druhou stranu, naší společnosti strašlivě chybějí vzory. Není kde brát.

Co nabízíte Vy osobně voličům PřísaHy? Proč by Vás měli preferovat?

Mohu slíbit, že se budu věnovat několika oblastem: Zprv školské, kde je pro mě prioritou, aby se do normálních kolejí vrátil školní život. Zadruhé doprava. V Olomouckém kraji je příšerná dopravní infrastruktura. Kam se vyjede, tam se bez kolon nedojede. Jako příklad si vezměte Šternberk, Přerov a podobně. A za třetí: řešení bydlení pro mladé lidi.

Jak byste navrhoval řešit bytovou politiku?

Města by měla najít možnosti, jak mladým zajistit takzvané startovací byty, protože jinak brzy nikdo z nich na koupi bytu nedosáhne, vždyť splatit hypotéku, to je dnes několikagenerační záležitost. A na závěr mám ještě jedno přání: nevynakládejme naše peníze na zachování teploty Golského proudu, to je raději využijme pro seniory.

CO VÁM V ŽIVOTĚ UDĚLALO NEJVĚTŠÍ RADOST? UDĚLALI BYSTE NĚCO JINAK?

Ljuba Švec, 69 let
Olomouc

- Když se zamýšlím do hloubky, tak mi největší radost v životě udělali moje vnučata a společný čas strávený s nimi a celou rodinou. A teď mě šťastnou dělá i náš pejsek Sára.
- Neměnila bych nic, vše se děje ve správný čas a ze správného důvodu. I když nám to kolikrát dá smysl až později.

Miroslav Fendrych, 80 let
Litovel

- Jsem rád, že mám dvě dcery a mám radost, že jsem se dožil ve zdraví 80 let. Pracuji v Seniorklubu Litovel od jeho vzniku a pracuji jako sportovní referent. Jsem ředitelem sportovních her v Litovli.
- Jsem spokojený s tím, co nám tento čas a zdraví umožňuje.

Zlata Pražanová, 59 let
Olomouc

- Největší radost mi dělá, že ještě žijeme, jsme zdraví a máme šťastné rodiny.
- Vůbec nic bych neudělala jinak, jsem spokojená. Já jsem měla v životě asi i dost štěstí.

Vladimír Brach, 59 let
Olomouc

- Největší radost mi udělalo, když jsem našel svou partnerku.
- Nevím teď přesně co, ale určitě bych něco udělal jinak. Ale to by bylo všechno zase jinak. Jiný život – jiná rozhodnutí.

POZVÁNKY NA ŘÍJEN

Karel

Letní kino v Hranicích zve v pátek 8. října od 19.00 hodin na film o nejoblíbenějším českém zpěvákovi všech dob. Celovečerní dokumentární film Karel přináší ojedinělý pohled do soukromí a do duše Karla Gotta. Renomovaná režisérka Olga Malířová Špátová natáčela s Karlem Gottom po dobu celého jednoho roku a díky jeho upřímné otevřenosti vznikl nezvykle osobní až intimní pohled na život slavného zpěváka, jaký se doposud široké veřejnosti, ani jeho skalním příznivcům, nenaskytl. Zároveň v něm nechybí Gottův nadhled a humor.

Koncert filmové a herní hudby v Olomouci

Po několika letech bude mít hanácké publikum opět možnost poslechnout si Pražský filmový orchestr. Z repertoáru, který Pražský filmový orchestr každý měsíc rozšiřuje, zazní nejen nové a zcela unikátní kusy, ale i oblíbené stálice a vyslyšena budou i některá přání posluchačů. Koncert proběhne 2. října od 19.00 hodin v Olomoucké Redutě.

Po stopách lovců mamutů

Zúčastněte se 2. října tradičního pochodu a vydejte se po stopách lovců mamutů. Akce startuje v 9.00 hodin a registrace bude probíhat v ZŠ Komenského v Přerově – Předmostí. Trasa vede po stejnojmenné naučné stezce kolem Přerovské rokle.

Jiří Suchý – Devadesátka? No a co!

Výstava je realizována k významnému životnímu jubileu tohoto významného českého herce, režiséra, hudebníka, dramatika, spisovatele, textaře, výtvarníka, a především i spoluzakladatele legendárního divadla Semafor. Návštěvníci budou moci zhlédnout život a tvorbu Jiřího Suchého od jeho „14 dnů do 89 roků“. Výstava je k vidění ve Vlastivědném muzeu v Olomouci do 24. října.

Žalman a spol.

Narozeninový koncert Pavla Žalmana Lohonky můžete navštívit v Domě kultury v Šumperku 13. října od 19. hodin. Zpívá, aby bylo lidem dobře. Snad i proto se stal českou folkovou legendou, která těší svým hlasem i texty publikum už přes půl století. Pavel Žalman Lohonka letos oslavil 75. narozeniny.

Podzimní Flora Olomouc

Tradiční podzimní přehlídka ovoce a zeleniny. Podzimní Flora Olomouc 2021 představí nejen špičkové produkty ovocnářů a zelinářů. Podzim, jeho barevnost

a plodiny jsou oslavou práce, hojnosti a sklizně toho, co jsme na jaře zaseli. Na olomouckém výstavišti Flora čeká všechny návštěvníky od 14. do 17. října 2021 bohatý program se spoustou lákadel, doplněný rovněž již tradičně oblíbeným festivalem gastronomie a nápojů Olima a Podzimními zahradnickými trhy.

Dalibor Janda

Zpěvák s nezaměnitelným hlasem, který má na svém kontě nespočet hitů oblíbených několika generacemi posluchačů, působí na české hudební scéně již neuvěřitelných 40 let. Koncert u příležitosti tohoto výročí odehraje se svou kapelou Prototyp 16. října od 19.00 hodin ve Společenském domě v Prostějově.

Podzimní mlsání na hradě Šternberk

V sobotu 16. října 2021 se ponese hradem Šternberk vůně dobrého jídla, propukne zde gurmánský festival Podzimní mlsání. Stejně jako v předchozích letech se mohou návštěvníci těšit na prohlídky hradu spojené s ochutnávkou hradních pokrmů. Začátek akce je v 10.00 hodin.

Václav Havel – Politika a svědomí

Ve dnech 11.–28. října můžete v Lipníku nad Bečvou, ve výstavním sále Domeček navštívit zajímavou expozici. Výstava připomene slavné i méně známé myšlenky z Havlových textů či veřejných projevů včetně fotografií podtrhujících naléhavost výzev. Výstavu připravil Ústav pro studium totalitních režimů ve spolupráci s Českými centry a Knihovnou Václava Havla v Praze.

Skleněný strop

Dva rozdílné světy, dva nesmiřitelné přístupy k životu a jeden společný pocit viny, kterého se nejde zbavit. Fascinující střet dvou silných osobností, které se nedokáží přestat milovat, ačkoli je všechno proti. Velice úspěšná hra divadla Ungelt v hlavních rolích s Tatianou Dykovou a Jiřím Langmajerem bude k vidění 19. října od 19.00 hodin ve Velkém sále Záložny v Litvli.

Kaktusový květ

Na skvěle obsazenou komedii v hlavní roli s Lukášem Vaculíkem můžete vyrazit 28. října od 19.00 hodin do Společenského domu v Prostějově. Úspěšný zubař v nejlepších letech je velkým ctitelům ženské

krásy, do svých komplikovaných vztahů se ale pěkně zamotá... Vstupenky můžete zakoupit v předprodeji.

Domácí štěstí

Domácí štěstí je název komedie, na kterou můžete vyrazit 19. října od 19.00 do Domu u parku v Olomouci. Příběh manželů, jejichž vztah je v krizi, a tak si najmou svéráznou hospodyně, aby uvedla jejich domácnost „do normálu“ a vrátila jim „manželské štěstí“ ... V hlavních rolích uvidíte Ivu Hüttnerovou, Davida Suchařípu a Michaelu Dolinovou.

KDY:

6. října 2021

14:00 hod

KDE:

OC Olomouc CITY
Pražská 255/41
Olomouc

ZVEME VÁS NA
DIVADELNÍ PŘEDNÁŠKU

VSTUP
ZDARMA

NÁVŠTĚVNÍCI
OBDRŽÍ DÁRKY

SENIOR
BEZ
NEHOD

PROJEKT NA ZVÝŠENÍ BEZPEČNOSTI
SENIORŮ V DOPRAVĚ

Život v pozdějším věku nemusí být plný omezení. Přijďte se přesvědčit na naší edukativní akci, kde se dozvíte, jak můžete být i v seniorském věku aktivní řidiči. Předpokládaná délka představení je 1 hodina 30 minut.

Součástí přednášek budou naučná edukativní videa a herecké scénky, které budou zajímavou a zábavnou formou ilustrovat reálné scénky s dopravní tematikou.

Projekt Senior bez nehod je financován z fondu zábrany škod České kanceláře pojistitelů.

filmový
klub
seniorů

PROGRAM 2021
ŘÍJEN

14.00 hod. / 70,-

ST	6. 10.	RESPECT	T
ČT	14. 10.	JAN WERICH: KDYŽ UŽ ČLOVĚK JEDNOU JE...	Č
PO	18. 10.	MARCO	T
PO	25. 10.	MUŽ SE ZAJEČÍMA UŠIMA	Č

Č – ČESKY

D – DABING

ZMĚNA PROGRAMU
VYHRAZENA

T – TITULKY

O – ORIGINÁLNÍ ZNĚNÍ

KINO METROPOL

SLOUPEK KRAJSKÉ RADY SENIORŮ

Milí senioři, vážení čtenáři, jestli mám skutečně ráda rozmary přírody, pak babí léto je TOP. Ranní chlad střídají opravdu intenzivní sluneční paprsky, ze zahrad a sadů se line vůně zralého a zatím nesklizeného ovoce, příroda se pomaličku vybarvuje do palety všech barev, podzim se blíží. O tom, jaký bude ten letošní, nezáleží pouze na přírodě. Ve hře je více faktorů, prioritou je, abychom byli zdraví a silní, ostatní se poddá.

Krajská Rada seniorů Olomouckého kraje roztančila stadion

Tricet devět pětičlenných sportovních družstev, z toho tři družstva ze zahraničí (Polsko, Slovensko) a dvě z Moravskoslezského kraje si poměřilo síly v desetiboji 18. srpna na stadionu TJ Lokomotiva V Olomouci. Krajská Rada seniorů Olomouckého kraje pořádala již VI. ročník sportovních her seniorů. Hry se konaly tradičně pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje a za podpory kraje. Cílem těchto sportovních her není lámání rekordů, ale aktivizace seniorů pohybem na čerstvém vzduchu, posilování duševního a fyzického zdraví, navazování nových přátelství, výměna zkušeností a získávání nových informací, důležitých pro aktivní život seniorů. V předvečer sportovní her jsme uspořádali pro zahraniční hosty mezinárodní bowlingový turnaj Polsko, Slovensko a ČR. Vítězný pohár a třetí místo zůstaly doma, druhé místo obsadilo družstvo z Polska. Ve středu 18. 8. se úderem deváté hodiny a za zvuku Kmochova pochodu dal do pohybu peloton sportovců, který na stadion přivedl tým Krajské Rady seniorů a jedenáctileté mažoretky Zuzanka a Eliška ze Zábřehu předvedly mažoretkový sport. Následovala zdravice předsedkyně Krajské Rady seniorů Mileny Hesové a hostů, slib sportovců, slib rozhodčích, rozcvička a oficiální zahájení her. K tradici těchto her patří ocenění nejstarších účastníků, o které se v letošním ročníku postarali partneři Anděl na drátě, jenž věnoval zdarma chytré hodinky s ročním předplaceným paušálem a Nadace Vodafone, která darovala chytré telefony. Letos byl zapsán do kroniky v ženské kategorii ročník 1938 a v mužské 1942. O zlatý pohár podělili hosté, senioři z Moravskoslezského kraje a družstvo ze Slovenska z Prešovského kraje, stříbrný putoval do Ostravy a bronzový pohár získalo družstvo seniorů ze Zábřehu. Vítězům gratulujeme. Všichni sportovci získali pamětní medaile a propagační dárky. Na stadionu vládla dobrá nálada, zdravá sebedůvěra a hlavně fair play. V rámci doprovodného programu mohli sportovci i diváci navštívit mobilní učebnu Moudré sovičky, kde získali informace a návod, jak lépe ovládat chytrý telefon, či tablet. O super atmosféru se postaralo hudební duo, které roztančilo celý stadion. Všude byla cítit přítomná radost a skvělá nálada a o to nám šlo. Krajská rada seniorů děkuje touto cestou MUDr. Dagmar Malotové a jejímu

zdravotnickému týmu, Radě seniorů ČR, Olomouckému kraji a všem partnerům za podporu a vstřícnost, bez které by seniorské hry a volnočasové aktivity nemohly být pořádány.

V neposlední řadě patří velké poděkování týmu Krajské Rady seniorů Olomouckého kraje, která krajské sportovní hry seniorů zorganizovala. Hry byly pořádány s ohledem na aktuální opatření v souvislosti s Covid-19 pro pořádání hromadných akcí a byly hodnoceny seniory i širokou veřejností velmi kladně. Reprezentační družstvo Krajské Rady seniorů Olomouckého kraje se zúčastnilo, na pozvání kolegů z Moravskoslezského kraje, krajských sportovních her seniorů v Kopřivnici s fantastickým výsledkem. Ze 69 sportovních družstev obsadili stříbrnou pozici. V kategorii jednotlivců získala zlatou a bronzovou medaili paní Karla Čapková z Moravského Berouna a Jiří Seidl ze Zábřehu zlatou. Gratulujeme. Krajská Rada seniorů děkuje za vzornou reprezentaci Olomouckého kraje.

Bezplatná právní poradna pro seniory. Od 1. září opět každé pondělí od 8:00 můžete navštívit kancelář KRS ve Štursově ulici a v úterý na tel. objednávku. Kontakt na Mgr. Veroniku Stejskalovou 602 618 073 nebo nám můžete napsat: poradna.olomouc@rscr.cz. Pro více informací navštivte naše webové stránky www.krsol.cz. Podzimní rekondiční pobyty v hotelu MAS*** v Sezimově Ústí – jsou volná místa v termínu od 9.–14. 11. 2021 a od 14.–19. 11. 2021, v ceně je ubytování, plná penze, wellness program, cesta busem z Olomouce a zpět. Zájemci kontaktujte paní Jaroslavu Köhlerovou tel.: 725 074 921.

Dále připravujeme dvoudenní zájezd Adventní trhy Praha – Drážďany v termínu 10. 11. 2021 s odjezdem z Olomouce, s přespaním (večeře + snídaně) v hotelu Kocanda v Děčíně, cena 1990 Kč / osoba. Zájemci, milovníci punče a vánoční atmosféry, o více informací pište na: milenahesova@seznam.cz.

Milí čtenáři, děkuji všem, kteří věnujete pozornost našemu pravidelnému sloupku v Moravském senioru. Díky tomu máte možnost navštěvovat a účastnit se aktivit, které pro vás Krajská Rada seniorů pořádá. Děkuji za všechny pozitivní dopisy, emaily, esemesky, které mi posíláte po akcích, je to důkaz, že to děláme dobře. Nezapomeňte, že naše řady můžete rozšířit i členstvím. Krajská Rada seniorů je vždy na vaší straně. Spolu to dáme.

Milena Hesová
Předsedkyně KRS Olomouckého kraje
Poradkyně hejtmána
Místopředsedkyně Rady seniorů ČR

OČNÍ KLINIKA TANA

evropská špička

Oční optika TANA je firma s tradicí, která sahá až do roku 2002. V roce 2002 jsme otevřeli provozovnu v „ušatém domě“ na Wellnerově ulici, ve spolupráci s předním oftalmologem, primářem MUDr. Iljou Šínem. V roce 2008 jsme se začlenili do TANA rodiny s oční klinikou TANA a v roce 2009 jsme se rozrostli o další pobočku optiky, tentokrát přímo v prostorách TANA oční kliniky na ulici Uhelná.

Náš tým očních optiků a optometrů se skládá z profesionálů, kteří pravidelně absolvují odborná školení a neustále se vzdělávají tak, abychom vám, našim pacientům a zákazníkům, nabídli tu nejlepší odbornou péči. Samozřejmostí jsou cesty do zahraničí na optické veletrhy, výstavy, přednášky.

Dioptrie, šedý zákal, špatné vidění na blízko nebo na dálku, astigmatismus a spousta dalších očních vad: s těmi si dnes specialisté na oční klinice Tana v Olomouci dokáží rychle poradit.

V minulém čísle jsme začali přehledem očních vad, nyní budeme pokračovat.

Přehled očních vad – pokračování

Mezi nejčastější obtíže patří krátkozrakost, tzv. myopie. „Krátkozrakost se projevuje špatným viděním do dálky. Pacient vidí velmi dobře na počítač nebo na knihu, ale když má například rozpoznat nápisy na dopravních značkách nebo osoby na protějším chodníku, může mít velmi vážný problém,“ vysvětlila ředitelka oční kliniky Tana Martina Novotná. Krátkozrakost patří k nejčastějším refrakčním vadám oka. Většinou se objevuje už v dětském věku a může být více či méně závažná, od jednoduchých až po těžké progresivní vady, které se vyznačují vysokým počtem dioptrií. Tito pacienti nosí od raného věku brýle, nebo je možnost laserové operace rohovky.

Dalekozrakost neboli hypermetropie představuje zhoršené vidění na krátké vzdálenosti. „Na rozdíl od krátkozrakosti vidí pacient do dálky ostře, ale špatně se mu čte, nemůže zaostřit na počítač nebo telefon,“ nastínila ředitelka. Při silnější vadě nevidí postižená osoba dobře ani na dálku. Také tuto vadu lze řešit laserovou operací. Podobně jako dalekozrakost se projevuje i vetchozrakost (presbyopie), což je v zásadě fyziologický jev. Od čtyřicítky a dál se snižuje elasticita oční čočky a ta už nedokáže správně zaostřit na malé vzdálenosti. Laicky se této chorobě přezdívá nemoc krátkých rukou, protože postižená osoba se snaží dát noviny nebo telefon co nejdál od očí, aby se jí povedlo přečíst text. „Tuto vadu také umíme řešit. V tomto případě

se však musí udělat nitrooční operace, při které se vymění čočka,“ doplnila ředitelka.

Další z vad, kterou lze elegantně odstranit během nitrooční operace je astigmatismus. Bývá příčinou snížené ostrosti vidění a zhoršeného vnímání detailů, a to jak při pohledu na blízko, tak do dálky. „Velmi často se vyskytuje současně s jinou oční vadou, například s dalekozrakostí nebo krátkozrakostí. Pacienti s kombinovanou oční vadou musejí nosit speciální brýle i kontaktní čočky, které jsou samozřejmě o něco dražší,“ vysvětluje vedoucí lékařka MUDr. Kateřina Špačková, které se této problematice věnuje více než dvacet let. Vyšší stupně astigmatismu mohou způsobit rozmazané vidění, šilhání, únavu nebo bolest hlavy. Pacienti mají rovněž větší sklony k migréně. Díky tomu, že má tato vada vliv na prostorové vnímání, může být například sledování 3D filmů bez korekčních pomůcek, jako jsou speciální čočky nebo brýle, zcela nemožné. V současné době lze během operace použít speciální nitrooční čočky, které jsou schopny i astigmatismus korigovat.

Oční klinika TANA v Olomouci, to je váš osobní oční lékař s nadstandardním přístupem. Hlavní specializací tohoto pracoviště je laserová operace očí, léčba šedého zákalu, operace sítnice a sklivce.

Kromě toho jsou vám zdejší specialisté k dispozici pro celou řadu dalších zákroků, běžných ambulantních vyšetření i pro preventivní péči o vaše oči. Navštivte nás.

www.tanaocniklinika.cz/o-nas/

PROVOZOVNA UHELNÁ, OLOMOUČ
PROVOZOVNA HORNÍ LÁN, OLOMOUČ
OČNÍ AMBULANCE TANA, PŘEROV
OČNÍ OPTIKY TANA

BABIČKA ROKU 2021: SENIORSKÁ KRÁSA BEZ HRANIC

VI. ročník Babičky roku Olomouckého kraje máme za sebou a známe vítězky. K našemu úžasu bezmála na 500 seniorů přišlo podpořit svou favoritku. Z dvanácti úžasných soutěžících babiček získala zlatou korunku paní Helena Seidlová ze Zábřehu, která bude reprezentovat náš Olomoucký kraj v celorepublikovém finále 19. listopadu a už teď ji držíme pěsti. Stříbrná korunka ozdobila hlavu paní Aleny Budíkové z Velké Bysčice a bronzovou si odvezla do Moravského Berouna paní Františka Hausnerová. Nejstarší babička roku 2021 byla Ludmila Hloušková ze Šumperka, korunku a titul Babička sympatie získala od publika Rozálie Tejkalová z Bouzova. Všem vítěžkám srdečně gratulujeme. Akce se konala pod záštitou hejtmana Olomouckého kraje a byla podpořená z rozpočtu kraje a dalšími partnery. Podrobnou reportáž z této krásné akce Krajské Rady seniorů Olomouckého kraje přineseme v příštím čísle. Krajská Rada seniorů děkuje všem svým partnerům za podporu, bez které by tato novodobá tradice nemohla být.

PŘÁNÍ KE SVÁTKU SENIORŮ

*Milí senioři, 1. října slavíme Svátek seniorů.
Jménem Krajské rady seniorů Olomouckého kraje,
ale i osobně Vám všem srdečně
přeji samé šťastné dny zalité sluncem,
veselou mysl a hlavně pevné zdraví.*

Milena Hesová

**Prezidentka projektu Babička roku
Předsedkyně KRS Olomouckého kraje
Místopředsedkyně Rady seniorů ČR**

ÚSPĚŠNÝ PODNIKATEL JOSEF ŤULPÍK: DO DŮCHODU SE JEŠTĚ NECHYSTÁM

Josef Ťulpík má za sebou pozoruhodný životní příběh. Na Jesenicku zachránil známou fabriku před krachem a dnes s jejími výrobky slaví úspěch po celé Evropě. Je také majitelem nejstarší soukromé palírny v našem regionu, kterou vlastnoručně postavil. Jako svůj koníček má pečování o obec Bludov, kde zastává funkci neuvolněného místostarosty. Jak si Josef Ťulpík užívá úspěch? A vnímá blížící se důchodový věk?

WTC[®]
PÍSEČNÁ

www.wtc-pisecna.eu / www.palirna-bludov.cz

Máte na krku šest křížků, za dva roky oslavíte pětadesátku. Těšíte se na důchod?

Čas nezastavíte, takže máte pravdu – už jsem vlastně senior. To slovo se mi docela líbí, má v sobě moudrost a zkušenost. Ale „do důchodu“ se zatím rozhodně nechystám. Starám se o dvě firmy, které dávají práci šedesáti lidem, v Bludově se snažím přispívat k rozvoji obce jako neuvolněný místostarosta. Od rána do večera mám co dělat.

Spousta lidí ve vašem věku už se stará jen o zahrádku a vnučata...

Tak to fungovalo dříve, ale z vlastní zkušenosti vím, že dneska je to jinak. Mám kolem sebe spoustu seniorů, kteří jsou pořád aktivní. Někteří i v sedmdesáti pracují, protože to jsou fakt machři ve svém oboru a firmy se bez nich neobejdou. Další pomáhají třeba u hasičů. Už dávno neplatí, že po šedesátce život pomalu končí. Věk je jenom číslo.

Ale přece jen – v dnešní době lidé od podnikání spíš utíkají. Vy jste ale svůj „velký byznys“ rozjel až po čtyřicítce, navíc v oblasti, kam se podnikatelé moc nehrnou.

Asi máte na mysli naši fabriku WTC Písečná, kde jsem obnovil výrobu zemědělské techniky. Začínali jsme od nuly a dneska vyvážíme zemědělské stroje do celé Evropy. Naše výrobky s logem WTC můžete potkat v Maďarsku, Německu, Švýcarsku, Francii, Belgii a mnoha dalších zemích. Není to procházka růžovou zahradou, ale ten hendikep, že Písečná je vlastně na konci světa, jsme překonali díky šikovným lidem, kteří mají o práci zájem.

„Na pálenku z jablek se lidé často dívají skrz prsty. Já mám ale nejradši právě calvados.“

Říká se, že lidi už pracovat nechtějí. V Písečné je to jinak?

Je to všude stejné – záleží na tom, jak se o zaměstnance staráte. My jsme i na tom „konci světa“ vybudovali vývojové centrum, kde se naši lidé podílejí na neustálém zlepšování našich výrobků. Když vidí, že o jejich práci je zájem, tak pracují rádi.

Ještě příjemnější musí být práce ve vaší druhé firmě, v bludovské palírně. Tedy pokud tam můžou zaměstnanci i košťovat?

Palírnu jsme vybudovali v roce 1999, byla to první soukromá pěstitelská palírna postavená na Šumperku po roce 1948. Postupně jsme ji rozšiřovali, takže teď nabízí nejen pálení a moštování, ale i provoz malého lihovaru, šrotování ovoce nebo ubytování. A letos jsme připravili další novinku – možnost uložení ovoce do společného kvasu.

Z čeho nejraději pálíte vy osobně?

Na pálenku z jablek se lidé často dívají skrz prsty, pro někoho to není dost nóbl, ale já mám nejradši právě

calvados. Je to jeden z nejlepších ovocných destilátů, které znám. Z jablek uděláte mošt, který necháte zkvásit na jablečné víno a to pak přepálíte na destilát. Vřele doporučuji!

To určitě vyzkouším... Ale na závěr se vás ještě musím zeptat na otázku, kterou nám naši čtenáři posílají vždy, když vydáme rozhovor s podnikatelem: Co s těmi penězi děláte?

Všechno, co vydělám, investuji do rozvoje. Své firmy už pomalu předávám dětem a chci, aby byly v dobré kondici, abych mohl být na svoji práci hrdý. A pak je tady něco, s čím se nijak nechlubím, ale dělám to rád – část zisků pravidelně posílám těm, kteří to opravdu potřebují. Podpořil jsem Babybox v Jeseníku, přispívám sportovcům z TJ Písečná, bludovským dobrovolným hasičům, místním charitám nebo Lékařům bez hranic. Během covidu jsme koupili kyslíkové koncentrátory pro Centrum sociálních služeb Jeseník a Diakonii Sobotín. A tak bych mohl pokračovat.

„Už dávno neplatí, že po šedesátce život pomalu končí.“

To je opravdu záslužná činnost, ale nikde se to moc neví, ani na vašem webu o tom neinformujete.

Beru to jako samozřejmost. Dnes jsem to řekl veřejně asi poprvé – možná proto, abych inspiroval i další podnikatele. Kdyby každý ve svém regionu fungoval jako odpovědný soused a o své zisky se podělil, hned by se nám tady žilo lépe. Nemůžeme se spoléhat jen na to, že se o všechno postará stát.

PODZIMNÍ RECEPTY

Salát s pečenou dýní

1 dýně Hokaido
200 g černé čočky Beluga
1 větší cibule
3 stroužky česneku
1 červená paprika
2 rajčata
100 g kozího sýra
3 lžičky olivového oleje
Snítka pažitky
Sůl
Pepeř

Dýni očistěte, zbavte semínek a nakrájejte na drobnější hranolky. V pekáčku je promíchejte s polovinou oleje, osolte, opepřete a pečte na 200 °C dozlatova. Čočku propláchněte a uvařte na skus. Na zbytku oleje orestujte plátky cibule a česneku a na kostky nakrájenou červenou papriku. Osolenou směs promíchejte s uvařenou čočkou, na kostky nakrájenými rajčaty a nasekanou pažitkou. Na talíři salát podrobte sýrem a přidejte upečenou dýni.

Voňavá pečená řepa

1,5 kg čerstvé červené řepy
3 cibule
10 stroužků česneku
5 větviček čerstvé majoránky
5 lžičky olivového oleje
3 lžičky balzamikového octa
1 lžička medu
Sůl

Řepu oloupejte a nakrájejte na půlměsíčky, oloupanou cibuli na čtvrtky a přidejte oloupané stroužky česneku. Zeleninu dejte do velkého pekáče vyloženého alobalem, dobře osolte a promíchejte s olivovým olejem, octem a čerstvou majoránkou. Zakryté pečte asi 45 minut na 200°C. Po odkrytí potřete zeleninu, medem, a ještě krátce zapečte shora.

Teplý salát

½ celeru
2 petržele
3 mrkve
3 stroužky česneku
Čerstvé bylinky
2 lžičky sezamových semínek
3 lžičky olivového oleje
1 lžička citronové šťávy
1 lžička vinného octa
Sůl
Špetka kari

Očištěnou kořenovou zeleninu nakrájejte na stejné kousky, nejlépe hranolky a česnek na plátky. Na pánvi rozehejte 2 lžičky oleje a zeleninu orestujte, česnek přidejte později. Zeleninu osolte, přidejte trošku kari, nasekané čerstvé bylinky a opékejte do změknutí. Zálivku připravte smícháním zbytku oleje s citronovou šťávou, octem a sezamovými semínky. Vše promíchejte a ihned, ještě teplé, podávejte.

CUKR A JEHO VLIV NA NÁŠ ORGANISMUS

Naše chuťové pohárky ho milují. V dnešní době je náročné mít cukr pod kontrolou. Skrývá se pod nespočtem různých zkratk a názvů i v potravinách, kde by vůbec být nemusel. Naše tělo cukr potřebuje na výrobu energie. Jakmile ho má dlouhodobě nadbytek, spouští se nebezpečný řetězec. Dlouhodobá konzumace nadbytečných cukrů vede k inzulínové rezistenci. Hormon inzulín umožňuje vstřebávání cukru z potravy do buněk, které z něj čerpají energii pro své fungování. Pokud je cukru příliš, buňky ho už nemůžou přijímat a ten pak zůstává v krvi. Tělo se snaží přebytek cukru řešit, tzn. uvolňuje další inzulín, ale buňky na něj přestávají reagovat. Mezi nejčastější inzulínové rezistence patří cukrovka II. typu a metabolický syndrom.

METABOLICKÝ SYNDROM

Zahrnuje zvýšenou hladinu krevního cukru, vysoký krevní tlak, nízkou hladinu dobrého cholesterolu, inzulínovou rezistenci a břišní obezitu. Samozřejmě metabolický syndrom vzniká kombinací více faktorů (množství pohybu, genetika, prostředí, celková strava).

BÍLÝ CUKR

Vyrábí se z cukrové řepy. Ta se během procesu rafinace bělí a zbavuje melasy. Přitom melasa je zdrojem minerálů a vitamínů. Obsahuje sodík, vápník, draslík, zinek, fosfor, železo, hořčík nebo chróm.

MÁTE DOJEM, ŽE CUKR JE TĚMEŘ VŠUDE?

Téměř ano. Objevuje se v paštikách, kečupu, salátových zálivkách, jogurtech, omáčkách na špagety, atp.

NE KAŽDÝ CUKR JE VE SVÉ PODSTATĚ ŠPATNÝ, KTERÝ ALE ZVOLIT?

Čtěte tedy pozorně složení potravin a hledejte přirozené chutě. Konzumovat bychom měli hlavně složené cukry, které obsahují ořechy, luštěniny, obiloviny, rýže, mák, čerstvé ovoce. O trochu zdravější než bílý cukr je ten hnědý, který nebyl při výrobě zbaven melasy. V hnědém cukru zůstává i malé množství vitamínů a minerálů. Používejte raději přírodní sladidla, např. med, melasu, ovocné sirupy, javorový sirup, stéviu, agáve, atp. Nahradte cukr medem, který má sice méně kalorií než cukr, ale obsahuje řadu minerálů a vitamínů a oproti cukru má sladivost 150%. Tudíž ho spotřebujete méně pro dosažení sladké chuti. Velkou popularitu v poslední době sklízí stévie. Má vysokou sladivost – až 300x větší než cukr.

PŘÍZNAKY, KTERÉ JASNĚ UKAZUJÍ, ŽE JE VE VAŠEM TĚLE CUKRU NADBYTEK

- Špatné usínání
- Špatně se soustředíte, hůře si pamatujete
- Trpíte bolestmi kloubů

- Náladovost
- Pupínky na tváři (akné)
- Vaše zuby nejsou v pořádku

Na nadbytek cukru ve stravě reagují také mnohé kvasinky a bakterie v našem těle. Určité druhy kvasinek a bakterií žijí v rovnováze s prostředím v našem těle. Jedná se o střevní flóru. Pokud je náš organismus vystaven stravě bohaté na cukr, můžou se přemnožit a způsobit plísňová onemocnění, alergie, migrény, atp.

Opatrně bychom měli zacházet s ovocem. Tělo si sice lépe poradí s fruktózou (ovocným cukrem), než s rafinovaným, ale do denního příjmu se započítává úplně stejně. Proto bychom si i tyto konzumované cukry měli hlídat (čerstvé ovoce, sušené ovoce, smoothie, atp.).

Stačí začít postupným zařazováním drobných změn, které mohou přinést zlepšení. Drastické diety nejsou řešením. Abyste se vyhnuli nepříjemným zdravotním potížím, popřemýšlejte nad skladbou svého jídelníčku. Zkuste jej nahradit přírodními sladidly. Cukr v přírodní podobě vám pomůže přejít na jinou chuť a zbavit se závislosti i zdravotních problémů.

Stanislava Zavadilová,
odborná zdravotní sestra

KDYŽ ODCHÁZEJÍ PÁNOVÉ TRENÉŘI

Tento měsíc se odehrály dvě podstatné události. Jedna nostalgická a zároveň vzpomínková a druhá velmi smutná, ale obě ze života. Před časem odešel jeden můj kamarád. Pro něj zcela nepřírozeně! Vstoupil do restaurace, dal si čaj, přičemž vždy si poroučel pivo. To prý až potom. Ale k tomu POTOM už nedošlo. Najednou se sesunul pod stůl a život jej v 79-ti letech opustil. I přes usilovnou snahu kamarádů už to tak zůstalo. V restauraci by měla být umístěna cedulka: „Držel jsem se jako klíště, ale neudržel.“ Pavel Čechák.

A ta druhá? Po dvouletém zápase s těžkou chorobou nás natrvalo opustil „Alex Ferguson“ olomouckého sportu, dlouholetý trenér ženského volejbalu, pan Jirka Teplý. Oba byli špičkovými trenéry a vychovateli reprezentantů, široce překračující hranice olomouckého okresu.

PAVEL ČECHÁK

Býval špičkovým atletem, posléze držitelem několika „repretitulů“ všech svých svěřenců. Jména jako Perníca, Zrůn, Vaňhara, Valent, Lacko mluví samy za sebe a svědčí nejen o talentech zmiňovaných, ale především o nesmírné a téměř vědecké přípravě a předávání zkušeností po celá desetiletí. Pavel byl, kromě sportovní aktivity, též příležitostným spisovatelem, který poutavě a melancholicky popisoval své životní prožitky. Jejich vrcholem byla novela „Klíště“ z prostředí dětského domova v Sobotíně, kam byl umístěn spolu se svým bratrem – dvojčetem po náhlé smrti maminky v padesátých letech minulého století.

A nyní jsme se s přáteli vypravili za žijícím bratrem Jirkou do Pardubic, odkud oba pocházejí. Pavlův popel

je na základě přání rozprášen na jižních svazích Kunětické hory (s výhledem na Pardubice), symbolu soupeření a vztahů Hradce na severu a Pardubic na jihu. Na tomto setkání jsem se také spolu se stále žijícím bratrem Jirkou, taktéž úspěšným atletickým trenérem s mezinárodními zkušenostmi, seznámil s doktorem Františkem Slámou, též absolventem FTVS v Praze a dlouholetým přítelem obou bratrů, který v doslovu k novele Klíště takto charakterizoval autora: „Pavel byl nejenom úspěšným trenérem, kterému prošli rukama borci světového kalibru, ale zejména úspěšným dobyvatelem dívčích a ženských srdcí. Každý jeho příběh byl tak poetický, že by vydal alespoň na krátkou povídku. A Klíště je toho jasným dokladem. Už po několika odstavcích mne jeho příběh chytil. Vůbec jsem Pavla

nepoznával. Žádné ladné ženské křivky, žádné noci pod hvězdami, žádný zápas se sokem. Ne. Něco úplně jiného. Smutek ze smrti maminky, lítost z rozchodu s otcem, bratrská láska, ale také tíživá atmosféra padesátých let. Láska k ženě, nenávisť ke zlým, pravda a milosrdná lež, křivda a satisfakce. Cudnost a stud, jemná erotika, žádná silácká slova. Všechno tam bylo. Úplně všechno. Velice silně, ale nic z toho nečouhalo jako sláma z bot. A já to s ním prožíval. Jako se v některých okamžicích sám vrátil do svého dětství.“

JIŘÍ TEPLÝ

Velmi dobře se znám a dlouhá léta jsem plaval s jeho bratrem Jardou, dobrodruhem a středoškolským učitelem angličtiny na Hejčínském gymnáziu v Olomouci. Věděl jsem, že má bráchu, ale když jsem se dozvěděl, že Jirka je úspěšným trenérem žen olomouckého volejbalu, nechtěl jsem tomu věřit. Až jsem jej poznal. Skoro denně jsme se vídali, setkávali v prostorách haly na Lazcích, byl vždycky příjemný a usměvavý. Na moji ženu vždy působily jeho zářící zuby a trvalý úsměv Mirka Dušína. Když jsme se naposled viděli, bylo to na oslavě 80 let SK UP v Regionálním centru v Olomouci, kde byl vyhlášen a oceněn za úspěšnou dlouholetou činnost v klubu. Nechtěl jsem věřit, že musel nechat rozdělané práce ze zdravotních důvodů. Vůbec jsem si nepřipouštěl vážnost situace. A když mi před dvěma měsíci radil, jak a za kým jít v Hlušovicích stran pergoly, ani nepřišla řeč na zdraví. Dnes vím, že jsem udělal chybu.

Jirka byl pracovitý a pečlivý kluk. Se svojí ženou Janou, bývalou volejbalistkou a svěřenkyní, která po několika výskocích skončila v Jirkově náručí, vybudovali v Hlušovicích penzion, vedle něj sportovní areál s beachvolejbalovým kurtem, jen pro pobavení a místní zábavu. Brzy se stali všeobecně známými a dle informací z okolí pohodovými sousedy. Je to pravda, což lze dokázat Jirkovou účastí v posledních regionálních volbách. Jeho význam se brzy odrazil především na půdě univerzity, kde Jirka vychoval celou řadu reprezentantek s účastí na mezinárodním a olympijském poli. Do Olomouce se najednou začaly stěhovat české i zahraniční sportovkyně a studentky, jež si byly vědomy profesionality a skvělého přístupu trenéra s ojedinělou schopností chápat a připravovat sportovce, vytvářet jim podmínky pro sport, ale i pro studium, využívat všech možností podpory univerzitního sportovního klubu, jak v hale, tak i na tréninkových kempch, například na dokonale vybudovaném letním středisku na Pastvinách v Orlických horách, kde se připravovaly volejbalistky spolu s dalšími sportovci – plavci, pólisty, basketáky a vodáky na další a další zápasy, závody a soutěže v nadcházejících sezonách. A jak jsem se dověděl z rozhovoru s příznivcem a fanouškem olomouckého volejbalu panem Kavanem, vrátným na sportovní hale na Lazcích, dříve zaměstnancem Babišovy OLMY, který ani za války „nežral

margarín“, tak proč by se s ním měl cpát nyní ve formě Ramy či jiného umělého tuku, měl Jirku velmi rád a podporoval jeho družstvo žen na všech utkáních domácích i mezinárodních. Ten pán a prostý člověk velmi sportu i životu rozuměl.

Jsme sportovci! Proto nejen já oceňuji oba tyto trenéry a kamarády, kterých jsem si vážil pro jejich vzdělanost, šikovnost, úsměvy a především lidský rozměr, jenž byl základem pro další rozvoj olomouckého sportu. Oba byli též vysoce oceněni svými svazy a dále Radou města Olomouce medailí za zásluhy o sport v posledním dvacetiletí.

***Pavle a Jirko, velmi si vážíme
vaší práce a spolu s mladými sportovci
a fanoušky z Olomouce na vás budeme
dlouho vzpomínat!***

Pro Moravský senior Martin Skutka

JAK SE BAVÍ SENIOŘI VE VELKÉM ÚJEZDĚ

Životní zkušenosti vložily do úst římskému filozofu Senecovi toto zjištění: „Je zbytečné se ptát, jaký má život smysl. Má takový smysl, jaký mu dáme.“

Pod písmenem „S“ si můžeme představit například slova správný, senzační, skvělý – to vše splňuje S klub (Senior klub), jenž vznikl při kulturní a školské komisi rady městyse Velký Újezd. Vede ho paní Jaroslava Zlámalová, která má bohaté aranžérské zkušenosti, a ty nám předává na pravidelných setkáních v klubovně městyse každé úterý odpoledne. To první se uskutečnilo 19. ledna 2019. Pod Jarčiným vedením vyrábíme pomocí rozmanitých technik různé předměty. Používáme k tomu kousky kůže, vylisované květiny, papír, keramickou modelovací hmotu, barvy, vlnu, sádku, beton a další materiály, které nás inspirují k vytvoření malých „uměleckých děl“ dle našich představ. Při tomto našem tvoření panuje vždy dobrá nálada a radost z toho, co vyrobíme, a také očekávání, jak to dopadne. Mnohé z nás určitě netušily, co pěkného a někdy i praktického, jsou schopny vyrobit, jako například tapisérie z vlny, plastiky z kůže, šité plátěné tašky zdobené barvami na látku (pod heslem „stop igelitkám“), malbu na malířském plátně s měděnou plastikou, nebo pískováním, drobné výrobky s velikonoční či vánoční tematikou, lisované květiny pod sklem, sádrové

a betonové obaly na sukulenty a jiné květiny (recyklace), vypalované smalty, jarní, podzimní a dušičkové vazby, andílky, srdíčka, stromečky, květiny a jiné drobnosti z papíru, vánoční dekorace, dárkové krabičky, vánoční ručně malované tašky, pletené košíčky a ošatky, difuzéry, obaly a misky na květiny nanášením betonu na nafouknuté balonky. Toto všechno už máme za sebou a čekají nás další podněty od Jarky. Ta nám vždycky přinese veškerý materiál na tvoření, my si z domu nosíme základní „vercajk“ – nůžky, tavné pistole, štětce, podložky na stůl apod.

Tři členky našeho klubu, které jsou současně i členkami Českého zahrádkářského svazu, se zúčastnily soutěže v aranžování květin na jarní výstavě FLORA Olomouc 2019, dvě z nich se umístily, jak se tak říká, „na bedně“. Letos v srpnu jsme připravily přehlídku naší tvorby i pro veřejnost při příležitosti velkoujezdských hodů. V klubovně v radnici městyse jsme představily své výrobky od počátku našeho tvoření. Výstava byla v duchu: „Planeta je život – tvoříme s ohledem na přírodu“. Do krypty kostela, která byla během hodů zpřístupněna, jsme vyrobily velkou kytici z bílých papírových lilií.

Týden nato jsme se podílely svou troškou do mlýna také na letní výstavě Flora Olomouc, kterou provázela hlavní myšlenka – Léčivá moc přírody, aneb souznění s přírodou. V rámci expozice Českého zahrádkářského svazu v pavilonu E (...co všechno nám příroda nabízí a co dobrého z ní člověk přebírá...) měl i náš S klub příležitost představit své vize k této tematice prostřednictvím výrobků, jejichž podstatou byla recyklace různých obalů, a to pod výstižným názvem: ODPAD? NIKOLIV! ZAJÍMAVÝ A FUNKČNÍ OBAL...

Na naše setkávání v S klubu může přijít kdokoliv a navrhnout, čím se budeme zabývat. Zatím jsme jen samé ženy a kupodivu jsme se vždy shodly. Dveře jsou otevřené i pro zájemce z řad mužů, žádný z nich však doposud nenašel odvahu se k nám připojit. Je samozřejmé, že každá z nás preferuje určitou oblast svého zájmu a vybere si, co ji baví víc, co dělá raději, ale chce zkusit i to ostatní. Důležité však je, že to jsou všechno opravdu činnosti s nějakým uchopitelným výsledkem, ne pouhé klábosení o ničem. I když při práci stihneme někdy i to. Jindy se zase soustředíme na svou činnost tak, že by bylo slyšet spadnout špendlík na zem. Během těch tří hodin si uvaříme kávu nebo čaj a ochutnáme nějaký pamlsek. Stalo se také, že jsme měly potřebu protáhnout svá strnulá a zatuhlá těla, tak jsme si zacvičily.

Myslím si, že všechny se na úterní odpoledne těšíme, nikdo nás nenutí tam chodit, nikomu nemusíme omlouvat svou případnou neúčast, chodíme prostě rády, a když z nějakého důvodu nemůžeme, tak stejně zavoláme a poptáme se na to, co bude příště, co si máme s sebou donést. Mám taky pocit, že i Jarka se těší nejen na nás, ale i na to, jak nás zase něčemu novému a pěknému naučí.

Věra Bednaříková

VÝLET DO STRÁŽNICE

Senioři z klubu Regionální Unie z Jungmannovy ulice 25, Olomouc, se vydali na výlet. Dnešní cíl – to je Strážnice, již těšíme se velice. Ráno nás probraly i krupěje deště, však tváříme se vesele. Sestava skvělá – náš věk – jen číslo mimoděk. Naše milá Martička informuje nás a říká co a jak. Kam koupit jízdenku a jak pojedou vlak. Několik přesných přestupů a hle, no vida, Strážnice je tu. Vítá nás bílé nádraží, tradiční nadokenní dekor a impozantní brána bez dveří, ne není to vstup do hor. Kráčíme cíleně – kostely, muzea, Bařův kanál, Skanzen. Do Skanzenu míříme, ne není tady nával, jen stíráme si pot a malé čekání nám přichází vhod. Průvodkyně naše vysvětluje, jak se žilo dřív, dokladuje. Vzpomínky z mládí mnozí mají, komentují vše, a přidávají. Ten dávný čas se oživil, jak těžký život to dřív byl. Parkem dál naše cesta vede, obdivujeme krásu stromů, k Amfiteátru ještě jdeme, než pojedeme domů. Únava hlásí se, byl náročný ten dnešní den, bylo to vše tak skutečné a nebyl to jen sen. Již se všichni těšíme na náš další společný výlet, který se uskuteční 29. září, cíl Lednice.

Jiřina Rozsypalová, RUS

STAROSTI S BYDLENÍM

Mám pěkný dvoupokojový byt v Hranicích, v dobrém místě. Jenže dcera bydlí a pracuje v Olomouci a cítí se tam sama. Je jí smutno po mě i po pejskovi. Chce, abych se do Olomouce přestěhovala, ale je to velký problém.

Od března hledám v Olomouci – Lazcích jednopokojový byt, který bych za utržené peníze za můj dvoupokojový byt koupila, marně. Několikrát jsem byla blízko, ale vždy mě někdo vysoce přeplatil. Někdo kdo nepotřeboval bydlet, ale uložit peníze. U jednoho prodeje z 8 zájemců jsem byla jediná, která v tom bytě chtěla bydlet, ostatní ho chtěli pronajmát.

Poslední rozhodnutí? Pronajmu svůj byt a za utržené peníze si pronajmu byt v Olomouci – Lazcích. Jenže budu stále ve strachu, aby mi můj nájemník platil pravidelně, protože při mém důchodu bych to neutáhla.

Karla Komžáková

A DOČKALI JSME SE...

Kdo si počká, ten se dočká, tak jsem mnohým seniorům v Uničově odpovídal na dotazy měsíc před prázdninami, kdy už konečně Rada seniorů uspořádá nějaký zájezd a kdy k poslechu i tanci začne hrát hudba Pohoda Jirky Laurina. Proč to nešlo, všichni víme, kvůli šířící se nemoci Covid. Zákazy byly přísné a platily pro celou republiku.

Na srpnovém zasedání Rady jsme již očekávali zmírnění nařízení kvůli Covidu a domluvili jsme se, že uskutečnime první zájezdy, taneční odpoledne a další akce. A tak se již 3. srpna uskutečnil zájezd do Bystřice pod Hostýnem, Hostýna, Kroměříže a Tlumačova. Na 15. září jsme naplánovali zájezd do Pardubic a na Kunětickou horu. Samozřejmě pak bylo uskutečnění posezení s hudbou a tancem, které je všeobecně nazýváno jedním slovem – tanečky a ty první se uskutečnily v neděli 22. srpna v zahradě MKZ. Radost všem přítomným udělalo losování tomboly. Připomenu, že hostem byl i náměstek olomouckého hejtmana Dalibor Horák, který v hudbě Pohoda hrál na klávesy. V rámci příprav na oslavu Dne seniorů jsme pro místní seniory připravili na pátek 3. září divadelní představení, které kvůli přísným restrikcím bylo několik měsíců několikrát odkládáno. Shlédli jsme komedii Agrostory aneb bezkontaktní ženy, kterou pro nás připravili ochotníci z vedlejší obce Medlova. Dodám, že Medlovští ochotníci tuto hru reprízovali již několikrát a vždy byli velmi úspěšní. Pro naše seniory připravujeme i oslavu Dne seniorů, která se uskuteční 1. října, kde se v benefičním vystoupení představí Uršula Kluková. A jako vždy, po skončení hlavního programu, bude následovat posezení při hudbě a tanci.

Jan Burian, člen Rady seniorů Uničov

Sympatický, zajištěný 182/84 skoro důchodce 62 let, s novým autem hledá štíhlý protějšek z Olomouce do 58let, k příjemnému trávení volného času, výlety, dovolená, kultura a vše hezké, co k životu patří. Telefon 776 323 476, prosím zpočátku jen SMS. Těší se Mirek.

Rozvedený 66letý muž 172 cm, 65 kg, nekuřák s vyřešenou minulostí a vlastním RD, hledá ženu 60–66 let štíhlou, nekuřačku k vážnému seznámení z PR, PV a OL či okolí. Prosím napište nebo volejte na 702 319 524. Děkuji.

SŠ 72/182/95, abstinents-nekuřák, milovník přírody, by se rád seznámil se ženou přiměřeného věku, která je sama a chce to změnit. Ženu nenáročnou, netoužící po krásách cizích zemí, ale líbí se jí i krásy Hané! Milovnice přírody – houbařka vítána! Roky běží nezastavitelným tempem a je třeba si podzim života zpříjemnit! Partnerka nejlépe z PV nebo OL! Jen žena nekonfliktní s vyřešenou minulostí, optimistická povaha podmínkou! Kontakt: jirikovka@post.cz.

Vdova nabízí přátelství aktivní ženě, se zájmem o vše co zvládne i v pozdějším věku. Přírodu pěšky nebo vlakem, autem pro tebe dojeď. Nejlépe z Ol (nebo i SU a okolí). Tel. 602 968 206.

Ráda bych našla hodného přítele z Olomouce a okolí. Jsem vdova 66 roků s vlastním bydlením, nekuřačka. Jsem pro společné výlety, procházky, posezení u kávy. Telefon: 737 157 301.

Jsem vdova 62 let, hledám hodného muže – nekuřáka, abstinentska, který nabídne pevnou náruč i něžné pohlázení. Malý výlet a posezení u kávy napoví víc. Stále mám chuť do života, nejlépe Blanensko a okolí. Telefon: 721 123 334.

Karel 180/76, ÚSO, normální chlap s vyřešenou minulostí, již 30 roků pohodový klidás z Olomouce, mající rád hudbu a vše, co život přináší, nekuřák, nealkoholik, bez závazků s vlastním zázemím. Do a pro život mám

vše, ale schází mně pohodová, příjemná a volná paní, která má ráda vodu, přírodu, životní pohodu, ráda cestuje za vodou a nejde po majetku. Vzájemná výpomoc. Prosím sms na tel. 608 617 719, nebo i volat. Děkuje Karel.

Hledám hodného muže bez lží a podvodů! Bez vousů, bez kníru. Abstinentska, nekuřáka, z vesnice k přistěhování. Od 65–72 let. Nad 175 cm. Jsem ženská: veselá, milá, fér! Ženská do každého počasí! Abstinentska a nekuřačka! Okolí pouze: Olomouc, Prostějov, Konice, Litovel. Mobil: 724 378 934.

Hledám pohádkovou bytost, 61/100/189, romantik, excentrik, malíř, grafik, vše uměl se zájmem o veškerou hudbu. Zatím kontakt poštou: Vít Grúz, P.O.B. 74, 690 02 Břeclav.

Jsem rozvedená 165/66, 67 kg. Hledám přítele přiměřeného věku z Olomouce a okolí. Ráda poznám příjemného a sympatického muže nekuřáka a abstinentska na společné procházky do přírody, výlety na kole, kulturu. Telefon: 605 762 652.

Jsem obyčejná žena – vdova 67 let. Hledám obyčejného muže do 70 let. Bydlím kousek od Olomouce. Zájmy: občas kolo, procházky, výlety. Samota tíží. Nosím brýle. Telefon: 737 664 474.

Využijte služeb naší seznamky a podejte si BEZPLATNĚ inzerát.

Inzerát zašlete poštou na adresu:
Moravský senior, z. s., Táboritů 237/1
Bělidla, 779 00 Olomouc
nebo e-mailem: redakce@moravskysenior.cz
do předmětu uvést „Seznamka“

POZN: Zasláním inzerátu dáváte souhlas se zpracováním vašich osobních údajů pro účely zveřejnění těchto informací v rámci Seznamky.

Vyluštěte tajenku a soutěžte o věcné ceny. Znění tajenky posílejte do 15. 10. 2021 na adresu Moravský senior, z. s., Táboritů 237/1, Olomouc, 779 00, nebo e-mailem na adresu office@moravskysenior.cz. Nezapomeňte uvést celou svoji adresu a telefonní číslo, abychom vás o výhře mohli informovat. Vyluštění tajenky můžete posílat i jako SMS na tel.: 725 190 555.

POMŮCKA: DAF, TOR	LÁZNĚ ANGLICKY	BRÁNA NĚMECKY	OHMATÁNÍ	1. DÍL TAJENKY	CITO- SLOVCE ÚDIVU	INICIÁLY FILOLOGA MOURKA		REKLAMNÍ TISKOVINA	LOTERIE	INICIÁLY BÝVALÉHO POLITIKA RAŠINA	JEHLIČ- NATÝ STROM		ZNAČKA CENTILITRU	NENADEJÍT	ROKLE
OBEČ OKRESU KLADNO							MZDA					CENTRÁLNÍ NERVOVÝ SYSTÉM ZKR.			
SPLAŠKY							DRUH PAPOUŠKA V MINULÉM ROCE					POHYB VZDUCEM CHEM. ZN. RADIA			
AFROASIAT					ČÁST STODOLY JMÉNO JAN FRANC.					INICIÁLY HERCE RAŠILOVA PAMLSEK			ČÍSLO NĚM. ZKR. 2. DÍL TAJENKY		
	DRUH HNOJIVA	SOCHOR SLOVENSKÉ PLOŠNÉ MÍRY				OTÁZKA 6. PÁDU INIC. HERCE DEJDARA					VELKÉ MNOŽSTVÍ CHEM. ZN. POLONIA				
POPĚVEK			HLADKÁ OCHRANNÝ SVAZ AUTORSKÝ						BÝVALÉ OZNAČENÍ LETOPOČTU			SNÍŽENÝ TÓN E SNÍŽIT POČET			ČISTICÍ PŘÁSEK
UPLATNIT									ČÁSTI POKRMMU						
POTÁPĚČ- SKÉ ZAŘÍZENÍ												SMĚR POPULÁRNÍ HUDBY			
	POLICEJNÍ AUTO	CITOSLOVCE BOLESTI STRÁŽNÍ VĚŽ			DŘEVĚNÝ STROP							VOJENSKÝ ÚTVAR			
AKADEMIE VĚD ZKR.			ZNAČKA DECITUNY KARETNÍ BARVA									STARÉ ČESKÉ ZÁJMENO		CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO	KYSELÁ POCHUTINA
NAPOLO												KORPUS			
TÍLKO												ŘÍMSKÝCH 199 TENISOVÝ DVOREC			
ŠKRABÁK K PLUHU					ZNAČKA KOSME- TICKÝCH PŘÍPRAVKŮ	ZNAČKA NÁKLAD- NÍCH AUTO- MOBILU	MRAVO- KÁRCE	DRUH DORTU			SCHOVAT	ŠIKMO INICIÁLY REŽISÉRA ONDRÍČKA			
ZN. NANO- AMPÉRU			ZADNÍ ČÁSTÍ DOSAH SLUCHU							DUSÁNÍM ZHUTNIT					
	INICIÁLY FOTBALISTY KVAŠNÁKA	VÝMĚNA NÁZORŮ TÍMTO ZPŮSOBEM								AMERICKÁ METALOVÁ KAPELA PONURÝ				ČÁST ZAŘI- VACÍHO TRAKTU	VŘESOVEC
ČÁSTICE HMOTY					PŘEBÍRAČ BÝV. MPZ JUGO- SLÁVIE							ZÁHADY KOKAIN HOVOR.			
INDICKÉ SOCIALNÍ VRSTVY						PŘEHRADA NA VLTAVĚ ZÁRMUTEK						VÝKRM ZVÍŘAT POVRCHOVÝ DŮL			
	POHYBLIVÝ SPOJ KOSTÍ INIC. BĀS. CHALUPKY						KŘEŠTANÉ INICIÁLY HERCE EFFY								
ČÁST ŠVU					NÁDOBA U STUDNY						VESELÝ TANEC				
CITO- SLOVCE SMÍCHU					NEŠKOVNÝ HOVOR.						BÝVALÝ SLOVENSKÝ DENIK				

moravský
senior

Řešení z minulého čísla: Ostrovtip neopouští duchaplné muže nejvíce tehdy, když nemají pravdu. **Výherci z minulého čísla:** Irena Bradáčová, Olomouc; Jarmila Tichá, Dub nad Moravou; Alžběta Dvorská, Palonín.

Online leták

Každý týden pro Vás chystáme nový leták, ve kterém najdete akční zboží za nízké ceny. Abychom Vám jeho prohlížení ještě více ulehčili, připravili jsme si pro Vás i jeho **online verzi**, se kterou můžete mít o našich produktech **přehled opravdu kdykoli a kdekoli**.

Videorecepty

Vymyslet, co pro sebe nebo rodinu v týdnu či o víkendu navařit, bývá někdy těžší než sportování. Ale nemějte obavy! Jednou týdně pro Vás natáčíme videorecepty, se kterými získáte nejen **novou inspiraci**, ale i jednoduché řešení pro celou Vaši rodinu.

@ Newsletter

Někdy člověk nestíhá – ani v životě, ani v práci. To nejzajímavější od nás ale vždy dostanete i do svého e-mailu, na který Vám posíláme nejen **aktuální katalog**, ale i samotné **PŘÍBĚHY** našich potravin.

Soutěže

Velmi často také pořádáme různé soutěže, ve kterých můžete získat hodnotné ceny, **třeba poukazy na nákup**. Radost z nakupování tak může být rázem větší!

Sociální sítě

Pro všechny fanoušky sociálních sítí máme nejen Facebook, ale i Instagram a YouTube, na kterých naleznete všechny aktuální informace.

Sledujte, co je u nás nového, aby Vám nic neuniklo!

